

6288

הער - תא"ל א.אבנון

מה שמך?	<u>היו"ר א.אברנט:</u>
אהרן אבנון.	<u>תא"ל א.אבנון:</u>
מה דרגתך?	<u>היו"ר א.אברנט:</u>
תא"ל.	<u>תא"ל א.אבנון:</u>
אתה מזהיר בהן צדק לומר את האמת.	<u>היו"ר א.אברנט:</u>
כן.	<u>תא"ל א.אבנון:</u>
ידוע לך שהדיון הוא סודי, עדותך היא סודית?	<u>היו"ר א.אברנט:</u>
כן.	<u>תא"ל א.אבנון:</u>
מה חפידך בצה"ל?	<u>היו"ר א.אברנט:</u>
אני כרגע בתהליכי <u>שחרור</u> . בחופשת שחרור.	<u>תא"ל א.אבנון:</u>
לפני המלחמה, באיזה חפיד היית?	<u>היו"ר א.אברנט:</u>
לפני המלחמה הייתי ראש מינהל הסבל.	<u>תא"ל א.אבנון:</u>
עד מתי היית?	<u>היו"ר א.אברנט:</u>
עד סוף אוגוסט שנה שעברה - 1973. אחר-כך יצאתי לחופשת לפודים,	<u>תא"ל א.אבנון:</u>
כלומר הייתי <u>אסור</u> ללמוד באוניברסיטה מסעם צה"ל. הייתי צריך	
לסיים את התואר השני באוניברסיטת הל-אביב, אבל המלחמה שיבשה את החכנית.	

~~מנוחה ואנונימיות~~
מ.ל.צני

איזה חפיד מילאת במלחמה?

במלחמה מילאתי כמה חפידים די קצרים. חפיד אחד, הייתי	<u>תא"ל א.אבנון:</u>
בפקוד דרום במפקדת הפקוד, כעוזר אלוף הפקוד. עוזר מיוחד	
זה נקרא. עם מעבר החפלה, נחטפתי למפקד הגשרים. אחרי שהחפיד הזה הסתיים או בערך	
במקביל נחטפתי קצין קשור ראשי לאו"ם. כך זה נקרא באותה תקופה. זה פוסד שהתפתח	
מאד עקב הפסקת האש וצריך היה להקים אותו מחדש. בתוקף זה השתתפתי בשיחות בק"מ	
ה-101. אחר-כך נחטפתי למסונה על ההסברה. התפטרתי, ובכך גמרתי.	

.2.
ת.כ.

הערך - תא"ל א.א.א.א.א.א.

היו"ר אגרנט: אתה יכול למסור לנו כמה פרטים על קורות חיך, מקום הלידה, שנת הלידה.

תא"ל א.א.א.א.א.א.: שנת הלידה - 1926, מקום הלידה-חיפה, למדתי בבית-הספר העממי ותיכון בחיפה, שירחתי במסגרת הישועים העכריים בעמק-הירדן, החגיגתי לצה"ל עם פרוץ מלחמת השחרור, לחסיכת כרמלי, הייתי בחסיכה עד לפרוקה. עם ההתארגנות מחדש של צה"ל בסיום מלחמת השחרור, עברתי לחסיכת גולני עם היחידה שלי שהייתה אז גדוד 21 של כרמלי, משם עברתי לחסיכה 16, הייתי שם ראש מסה. מכאן חזרתי לגולני, הייתי שם סמח"ט, משם נסעתי לבית-ספר לפקוד-ומטה באנגליה - בקמברלי. משם חזרתי והדרכתי בפו"ט (בי"ס לפקוד ומטה של צה"ל). השתתפתי במלחמת קדש כסגן מפקד חסיכה 4 במנוי חירום. אחר-כך מונחתי כקצין אג"ס בפקוד מרכז, אחר-כך מפקד הנח"ל. אחר-כך מנוי לזמן קצר כמפקד חסיכת חי"ר מלואים ואחר-כך מפקד בית ספר לחי"ר. אשפזפז+ בשלב יותר מאוחר, כאשר החסיכה עשתה הסבה לשריון, עשיתי את ההסבה לשריון. במלחמת שש הימים פיקדתי על החסיכה. היינו חצי מטורייניס וחצי לא מטורייניס. יותר לא מטורייניס משאר מטורייניס, לחמנו במשולש, בגזרת ג'נין-שכם. אחר-כך נסעתי לאנגליה והייתי נספה צה"ל באנגליה ובארצות סקנדינביה. חזרתי להיות ראש מינהל הסגל, ואת היתר כבר סיפרתי.

היו"ר אגרנט: ממה היית ראש מינהל הסגל?

תא"ל א.א.א.א.א.א. 1970' ספט'

היו"ר אגרנט: האם תוכל להגיד לי באופן כללי מה אחריותך בתור מנהל הסגל, בעניני משמעת.

תא"ל א.א.א.א.א.א.: אני ראש מינהל הסגל, אחריותי כראש מינהל הסגל הייתה אחריות מסה (כפי שאנו קוראים לך) במסגרת אכ"א, לכל הקשור בקצונה בצבא - למלואים, להשתלמויות, לקידום, לצד הפרסונלי, למעקב, להמלצות - כל מה שקשור

העד - חא"ל א. אכנון

בקידום האישי.

היו"ר אגרנט: האם חוכל להגיד לנו מהם הקריטריונים של כניסת קצינים למאגר של צורך בחירה ב כקצונה בכירה?

חא"ל א.אכנון: קודם כל הדרך שעשה הקצין והנסיון שהוא רכש. זה דבר ראשון ובסיסי, אשר מביא אותו להיות בתוך רשימה שממנה נבחרים הקצינים.

אני לא אומר שכולה נבחרת. בתוך הרשימה הזו מה שקובע אלה תוות-הדעת שהיו עליו במסך הזמן, כשוריו והדרך בה מילא את תפקידיו, סבב התפקידים שעשה, כלומר מערך התפקידים שמילא. היו לנו בדרך-כלל כללים אופטימליים בצבא, שאותם היינו רוצים שהקצין ימלא. לרוב החיים שיבשו את הכללים האלה. כאשר אני אומר " החיים" - אני מתכוון בעיקר מלחמות, או כל מיני דברים בלתי נאמליים. נאמר, בסוף מלחמת השחרור נקבעו כללים, שקצין צריך למלא תפקיד פקודי, תפקיד מטה, תפקיד הרכתי, ורק אחר-כך כעבור איקס שנים בכל דרגה, באם יש לו כל הכשורים, הוא בשל לקידום. בדרך כלל כאשר פורצת מלחמה, משתכשים הכללים האלה, כי אנשים עולים יותר מהם בדרגה, או שהתפך מזה. מה שחשוב לא פחות מזה, זו חוות הדעת של הממונים עליו וההמלצות שלהם. מה שהכי חשוב וקובע, אם מדובר בקצונה בכירה, זו הערכתו של הרמטכ"ל, והייתי אומר שהיא כמעט בלעדית.

היו"ר אגרנט: האם בין הקריטריונים יש מסקל לדוגמה אישית, לקשר בין חנוך ומשמעת, שמוש במשמעת? כיצד מתייחס קצין לכל הנושא

הזה הלכה למעשה?

חא"ל אכנון: באופן תאורטי בוודאי, והייתי אומר אפילו שזהו כלל ברזל שצריך לעמוד לנגד עיני אלה שקובעים את גורלו של הקצין, ביחס לקידום. אבל כמובן שבדברים האלה יש לפעמים מערכות סובייקטיביות של בשר ודם, יש אחד שמעריך את זה קצת יותר, ויש אחד שמעריך זאת קצת פחות. גם הדוגמה האישית תלויה בשטח בו רוצים לראות את הדוגמה האישית. יש אחד שרוצה לראות דוגמה אישית באומץ לב, ואחר שרוצה לראות דוגמה אישית גם בערכים מוסריים אחרים. זה לא תמיד

הערך תא"ל א.אבנון

הולך ביחד, לצערי. הייתי אומר יותר מזה: גם המפקדים הצבאיים בצבא שאני הכרתי, לא תמיד היה להם קריטריון אחיד. יש כאלה שרצו לראות יותר את הקצין האמיץ והמסופח, הלוחם הנועז, ויש כאלה שרצו לראות בו גם דוגמה אישית מבחינה מוסרית וחוכמת. כמובן שהשלב של שני הדברים הוא אידאלי, אך לא תמיד היה כנמצא.

היו ר אגרנט: האם מוכרים לך מקרים, שבהם קצין לא עלה בדרגה, או לא חידשו את החוזה איתו בגלל דו"ח שלילי?

תא"ל א.אבנון: כן, היה מקרה של קצין, לא קצין בכיר אלא קצין זוסר, שאני קבעתי בעקבות דו"חות שליליים, להתיר את החוזה איתו.

היו ר אגרנט: היו לו דו"חות שליליים?

תא"ל אבנון: צו על תנאי כן, זה הגיע עד בג"צ. הוא הגיש ~~תביעה~~ לבית-הדין הגבוה לצדק, ואנחנו זכינו, כלומר הרמטכ"ל זכה.

היו ר אגרנט: הצו על תנאי כוסל?

תא"ל אבנון: הצו על תנאי נחת, אבל כוסל.

תא"ל א.אבנון: הייתה עחונות מסביב לנושא, שהיה במפגש הצבאי סרן, ושהיו נבדו טענות על רקע מוסרי, טענות פליליות.

היו ר אגרנט: האם זה המקרה היחיד מסוג זה, שאתה מכיר?

תא"ל א.אבנון: זהו מקרה בולט באופן מיוחד, כי הובא לידיעת הצבור והיה בעחונות, זה המקרה שאני מכיר. במקרים אחרים, אני יודע קצינים שכאשר דנו על מנויים בפני הרמטכ"ל, הובאה נקודה נגד על-ידי ראש א"א או על-ידי ראש סינהל הסבל, או מישהו אחר, ונאמר שיש לו רקורד לא מוסרי, כלומר לא נקי לגמרי, והעניין נשקל. לא תמיד היה דומיננטי, אך הוא נשקל.

העד - תא"ל א. אבנון

זה הפקרה היחידה שאתה מכיר, בו הוחר חוזח עם קצין בגלל
דו"ח שלילי?

היו"ר אגרנט:

זה מה שזכור לי.

תא"ל א. אבנון:

אבל האם היום מקרים של עליה בדרגה, בהם הרקורד היה שלילי,
או היו דו"חות שליליים, והחליטו לא להעלות קצין בדרגה

היו"ר אגרנט:

ולחשאיירו באותה דרגה?

כן. אתן דוגמה של קצין שהיה מיועד לקידום בדרגה לספ"ג
(סגל פקודי גבוה). לצערי הוא נהרג במלחמה, ונהרג כמפקד

תא"ל א. אבנון:

סצויין.

היה מי שהמליץ עליו שיקודם לדרגה מח"ט. השכבה שלו היחה אלה שפיקדו על חטיבת
במלחמה זו. כבר אז, בשש הימים, הוא היה בתפקיד בכיר. הוא באמת לא קודם, וסוכם
שהיחה תקופת נסיון נוספת. הוא יצא למלחמה בדרגה מפקד גדוד, ונהרג כמפקד גדוד
בקרבות הכלימה בדרום. אני לא זוכר את שמו המעובר, אך קראנו לו . בחור מוכשר.
היחה גם דוגמה אחרת: בזמני כראש מינהל הסגל, בדרג שלא כל -כך הייתי בעל השפעה
עליו. ספוך מאד לעזכי את הפקיד, היחה דיון על קידום של מספר קצינים בדרגת
תת-אלוף כהפקידי שריון, והיחה מחלוקת די נוקבת אם יש לקדם אותם או לא, ואני מאד
התנגדתי לענין הזה. הנכון הוא שבם לא היו תחליפיים אך היחה אפשרות אדמיניסטרטיבית
אולי לעקב זאת תקופה נוספת.

מדוע התנגדת?

היו"ר אגרנט:

הנמוקים היו שונים לגבי כל אחד. היו שני אנשים שהתנגדתי
להם כי חשבתי שאינם ברמה להיחת מה שאנו קוראים "גנרליס".

תא"ל א. אבנון:

העד - תא"ל א.א.אבנון

היה אחד שלא היה לי ספק שהוא כן ברמה להיות גנרל, אך מבחינה פורמלית חשכתי שאינו ברמה המתאימה כדי להיות גנרל. אם אלך מהסוף, היחיד שישאר בחפקיד הוא דווקא האיש הזה.

היו"ר אגרנט: רק הוא קודם?

תא"ל א.א.אבנון: כולם קודמו, אך הוא האחרון שנשאר בחפקיד.

היו"ר א.א.אבנון: ומה קרה לאחרים?

תא"ל א.א.אבנון: הם היום ללא חפקיד, עד כמה שאני יודע. הם לקחו כולם חלק

במלחמה, הם קודמו לפני המלחמה. הם היו סגני מפקדי אוגדות, או מפקדי כוחות מיוחדים, וכאשר סונו עכשיו מפקדי האוגדות החדשים, שהם לא שוכזו. הם יושבים היום בביה ולא עושים שום דבר, אותו אחד, כן סונה. מדוע אני מזכיר את זאת? כי הרמטכ"ל התלבט מאד לגבי המנוי של האנשים האלה, והוא עשה דבר שלא היה מקובל לעשותו. הוא אסף את כל אלופי השריון יחד אתנו, ושאל כל אחד לחוות דעה, בנוכחותי ובנוכחות ראש אכ"א. מהם שניים כבר לא בחיים, אחד נהרג והשני מת משבץ - לב במלחמה. היו שם אלופי השריון וראש אכ"א, והוא שאל את חוות דעתם, והיו כאלה שאמרו כך וכאלה שאמרו כך. אני לא רוצה להגיד מה שנאמר. על דבר אחד כולם הסכימו, וזה נחרס בזכרוני, שהאיש הזה מבחינת האופי אינו הכולט מתוך החכורה לטובה. לצערי זה לא הפריע לו.

היו"ר אגרנט: באיזה מוכן?

תא"ל א.א.אבנון: הוא קודם.

היו"ר אגרנט: הם הפליצו שיקודם, או שהוא קודם נגד המלחמה?

תא"ל א.א.אבנון: הם סענו מה שאני אומר עכשיו, שאיש הוא בעל כשורים טובים מאד מבחינה מקצועית, וכל מה שצריך בדד הצנאי, יש לו מגבלות

העד - תא"ל א.אכנון

אופי.

- זוהי דוגמה שניה, לכוון שני.
ההתייחסות היחה רק בקשר לאיש הזה?
ההתייחסות היחה ביחס לכל הקבוצה.
ולגבי האחרים, מה היחה ההמלצה וחוות-הדעה?
- היו הסתייגויות לכאן ולכאן. בסך-הכל הפשרה היחה באותו זמן, שהדרגות עוכבו לזמן מה וניחנו רק בחקופת המלחמה לכולם.
הדרגות ניחנו לכולם?
כן, במלחמה.
אני מבין שכל זה היה לפני המלחמה.
מספר חודשים לפני המלחמה.
האם ידועים לך מקרים של סוגות-לב או דכאון מול האויב,
כאשר ככל זאת הקצין הועלה בדרגה בכירה, או לא עלה בדרגה?
- לא זכור לי, או אומר זאת אחרת: לא זכור לי שנענה פענה
כנגד קצין. מה שאנו אומרים בשק"ס, שהוא כן עשה או לא עשה,
אלא פענה על-ידי גורם מוסמך, שהוא לא ביצע את המשימה שלו, או שאי אפשר לסמוך
עליו כשטח בצוע משימה, - ולמרות זאת הקצין קודם. לי לא זכור מקרה כזה.
- יש לי כמה שאלות, ואעלה כל אחת לחוד. קבוצת השאלות הראשונה
נוגעת למדיניות, ולמעשה לנוהג של בחירה להעלאות. האם
מה שתורת לנו, כללית אך באופן מיוחד על דרג בכיר מספ"ג ומעלה, היה בזמנך נוהג
שאתה וראש מינהל הסגל, שלאור הדרווחים וכל מה שהצטבר אצלך, הייתי מסליץ בפני
ראש אכ"א והרמטכ"ל, ולפי זה הרמטכ"ל יכול היה להחליט, או שהיוזמה באה מצד הרמטכ"ל
או מצד האלופים, והייתה צריך לבדוק אם הקצינים הגיעו לפרקט והם מתאימים?
האם בין הדרג שלך כראש המינהל, כולל ראש אכ"א והרמטכ"ל,

היו"ר א.אגרנט:תא"ל א.אכנון:היו"ר א.אגרנט:תא"ל א.אכנון:היו"ר אגרנט:תא"ל א.אכנון:היו"ר א.אגרנט:תא"ל א.אכנון:היו"ר א.אגרנט:תא"ל א.אכנון:י.ירין:

הערך תא"ל א.אבנורן

היה גם איזה שהוא פורום, לא של החיעצות עם מפקדי השריון, שתפקידו היה לבחון ולכדוק את הכשירות של הקצין? מה היה הנוהל המוסדי ולא רק האישי בתפקיד?

תא"ל א.אבנורן: הטכניקה בחלקה היא טכניקה שהיחה נהוגה מימים ימימה, וכונדאי

זכורה גם לך: ישנו מוסד שאנו קוראים לא דיון מרוכז, פעם בשנה, שמקיף את כל הקצונה בצבא, החל בדרגות הנמוכות ביותר וכלה בדרגות הגבוהות ביותר, כאשר בדרגות הנמוכות עוסקים העוזרים, ומסגן-אלוף ומעלה עוסק ראש מינהל הסגל אישית, משום כדי להסביר לנוכחם שאינם בקיאים בטכניקה של עבודת הצבא, באופן נורמלי יש פעם אחת בשנה דיון מרוכז לגבי קידומים בצבא. זה דיון שמתחיל אי-שם במסך השנה במגעים בין קציני החייל הראשיים לבין הפקודים ומינהל הסגל, בחודש אוקטובר, אני אומר באופן גס, ומסתיים בדיון אצל הרמטכ"ל אי שם בסביבת חודש ינואר ונכנס לפברואר, במסגרת ספ"ג. בשנים האחרונות זה אף הגיע עד חודש יוני או יולי, היו גם מנויים שנמשכו יותר.

עד דרגת סגן-אלוף עוסקים הדרגים הנמוכים, מדרגת

סגן-אלוף, כולל סגן-אלוף, עוסק הרמטכ"ל, כאשר ברור שאם פעם הרמטכ"ל הכיר את כן רבי-הסרנים, היום הוא בקושי מכיר את אלופי-המישנה. כאשר אני אומר הרמטכ"ל, אני מתכוון לפורום שלו. הוא חותם על כל מנוי של קצין מדרגת סג"ל ומעלה. כאשר במצב היום זה יותר קשור בהסלצות אכ"א, כאשר מרוכז בדרגת סג"ל וספ"ג זה נושא של הרמטכ"ל אישית, אשר טובא בדרך-כלל גם לאשור שר הבטחון. אני לא רוצה להכנס לנושא המחשב, אך יש עזרה מהמחשב. היינו הולכים אל כל המפקדים וקציני החייל הראשיים ואומרים להם: בואו ניקח את כל הקצינים שלכם ונחלק אותם לשלוש קטגוריות: א. קצינים שהם לבטח פושנציאל לקידום. ב. קצינים שיש לגביהם ספק. ג. קצינים שיש להם שאסור לקדם אותם, כלומר אם יקדמו אותם, זו תהיה שגיאה. יש גם כאלה, עשינו זאת לגבי כל הדרגות.

אני רוצה להסביר לכם מה קורה מכחינה זו בצבא: בשנה הראשונה

9.20.
ת.כ.

ועדת החקירה-16,7,74
ישיבה קי"ב - אחה"צ

תא"ל א.אבנר

עוד היו וכוחים ביני לבין קצין החייל הראשי, אם קצין מסוים הוא כן פוטנציאל לקידום או אינו פוטנציאל לקידום. בשנה השניה למדתי לדעת כי חבל להתוודע, כי הצרכים של צה"ל הם כאלה, שפחות או יותר יכלו לקדם אותם, לא היה לגביהם מעצור. עשינו עוד דבר נוסף, שלפחות באופן תאורטי היה נכון, החחיל בכך רב-אלוף בר-לב והמשיך אותו אלעזר אחריו, והוא שהפוטנציאל הזה יש לו משמעות כאשר הצבא בא לדון על קנפס, כלומר שלא ייווצר מצב שיהיו במצב יותר תקנים מאשר פוטנציאל, כי זהו כלל ידוע, שאין ווקוס.

המשך דשס א.כ.

16.7.74 - אח"צ

הער: ח"א אהרון אבנון

ח"א א. אבנון:

המכשיר שישנו בידי המטה הכללי, הוא כאמך, לסגור

אח הברז לתקנים, הן לצמצום והן להרחבה, הנסיון הוכיח

שזה הלך תמיד בכיוון אחד - הלך להרחבה ולא לצמצום, אבל זה זה במאמר מוסגר.

הכלל היה, שלא יהיו יותר תקנים מאשר יש פוטנציאל היו"ר אברנט:

למלא אותם? כלומר, אלה שבאים בחשבון למלא אותם?

אחרת ימלאו אותם באנשים לא מתאימים.

א. אבנון:

איזה מפקדה שענה, נביד קצין חי"ר ראשי בא ואמר:

אני רוצה עוד פונקציונרים 5-6 אנשים בדרגות של ס"א,

פה מתחילות הבעיות, ואז, אני סתם נותן דוגמא, זה נכון לגבי זמן מסויים ישירות,

זה נכון לגבי זמן מסויים פיקטיבית, תלוי בפיתוח של סדר כוחות.

אם באים ואוסרים לו: תשמע, הנה הרשימה שלך, אחת נחת לנו בס"ה, אני נותן דוגמא,

שלושה אנשים שאתה חושב שהם יכולים להיות ס"א, אחת רוצה 5 תקנים, מה המסמעות?

המסמעות, שעוד שני אנשים שאתה בעצמך באופן תיאורטי כאשר היית משוחרר מהלחצים, פסלת

אותם, גם יהיו ס"א, ז"א, אתה מוריד את הרמה של הצבא, אתה מוריד את הרמה של

הצבא, זו מילה מאד פשטנית, כי תארו לכם את המהומה של חילות אחרים כאשר

קצינים אחרים חושבים שלא מגיע להם, עולים בדרגה, וחמיד יש כאלה שחושבים

שלא מגיע להם, איך אמר פעם קצין מנהלה - תמיד על כל קצין יש שני מחנות:

אחד בעד ואחד נגד.

אני רוצה לחזור לשאלה של ר"א ידין. פדרגת ס"א

ומעלה; אני רכזתי את החומר הזה והבאתי את כל פוטנציאל המועמדים לקידום

של כל החילות של הצבא, כולל חיל-האוויר וחיל-הים, שם כמובן ההתערבות שלנו

פחות, כמעט פורמלית הייתי אומר. אני רק יכול להגיד שלגבי שם, ח"א, אני לא

יכול להגיד אם הוא יכול להיות שייס, או לא יכול להיות שייס. אני רק יכול

להגיד שיחסית לקידומים אחרים בצבא, אתם רצתם מהר מדי וכו' ולהעיר זאת

16.7.74-אחה"צ

הער: ת"א א. אבנון

א. אבנון:

לתשומת לבם, עשיתי חוברת גדולה, ושם היו כל הפרטים של הקצין החשובים לצרכי הדיון הזה. א' - האיש, שנת הלידה, באיזה ציונים גמר את פו"מ, ומה שלושת חוות הדעת האחרונות שלו ומסודר לפי הוותק גם. מתי קבל את דרגתו האחרונה, ומהי השכלתו האקדמאית?

זאת הכנתי במספר העתקים וכמובן החוברת הזאת וכל מיני הבדורות של ניתוחים סטטיסטיים, ואז ערכנו את הדיון המרוכז. עם כל דרג הרמטכ"ל היה צריך לבחור את הפועמים לקידום, ואז היה נוצר וואקום באותו דרג, לדרג יותר נמוך. נגיד שהרמטכ"ל הגיע למסקנה, שהוא רוצה להחליף באותה השנה 5 אלופים: 2 אלופי פיקוד, אחד ראש אכ"א, אחד ראש אג"א, ואחד - מפקד הגיס, או 7 - גם מפקד ח"א, מפקד חיל-הים, אלה דברים שקרו בפועל. והמשמעות הייתה - שמיד אני הייתי צריך להסב את תשומת לבו, שזה לא רק שהוא מקדם 7 אלופים, כי הוא מרוקן את הפוטנציאל של ת"א ב-7 אנשים. אפנים יעזבו 7 אנשים את הצבא, אבל הוא מוסיף גם לפוטנציאל של אלופים עוד 7 אנשים לכל הצרכים ולסגני-אלופים עוד 7 אנשים, וכו' וכו'. ז"א שהרשימות שלי כרגע באיזה שהוא דרג עולה אחד, יש לזה משמעות לכל אורך הקו וכבר מתחילה מקטין את המשחק שלו לגבי, נגיד, הגדלת הסד"ק כדרג יותר נמוך. למשל, הם החלטנו שבאותה שנה אנחנו נקים עוד שלוש חטיבות שריון, צריך עוד 3 סמטס"ים ועוד 3 מחט"ים. אם אנחנו נשיב את כל הפוטנציאל של השריון כדרך אחרת, אז אנחנו קבועים כדרג יותר חלש, נגיד בפוטנציאל פחות. זה דבר שמצריך הרבה עבודה והרבה שיקול-דעת. ישנו שלב שהרמטכ"ל יושב עם הרשימות האלה לבד ואולי עם יועץ זה או אחר.

היו"ר אגרנט: האם אני צריך להבין, שאם הוא רוצה לפנות 7

אלופים אז מתעוררת שאלה של פוטנציאל בשביל

המשרות שהם מלאו עד אותו הזמן ויתכן שאין לך פוטנציאל בשביל זה.

16.7.74 - אחה"צ

העד: ת"א א. אכנון

א. אכנון:

הם לא יכולים לבוא מבחוץ. זה היה כך עד לפני מספר חודשים, לא מכיאים אנשים מבחוץ. בדרך כלל גדלו את הקצונה מבפנים. כלומר, אם אתה רוצה לקחת מפקד גיס חדש, ולא מתוך התחלופה הפנימית של הצבא, אתה קובע, שמפקד הגיס הנוכחי, ~~אחראי~~ בתאריך מסויים עוזב את השנה. אתה מסכם את זה אתו. עכשיו, אתה רוצה מפקד כוחות המסוריינים לסיני, ואתה רוצה אלוף פיקוד מרכז, ואתה רוצה אלוף פיקוד צפון, ואתה רוצה ראש אגף אפסנאות, כולל דברים שהם קרו באותה שנה, ואתה רוצה ראש סמלקה הדרכה, אז ס"ה באיזה שהוא מקום אתה תצטרך לקחת 5-6-7 ת"א ולהעלות אותם לדרגות אלופים ולס.ות במקומם 6-7 א"ם, ולפנות במקומם 6-7 ס"א ולפנות במקום ס"א האלה 6-7 ר"ס. הכעיה הקשה של צה"ל היא דוקא כדרג היותר נמוך, ולא הדרג היותר גבוה. כי שם חסרים אנשים. חסיד יותר קל למצוא מה"ט מאשר שלושה מגדים.

הפורום של השיפוצים הוא יהיה הרמטכ"ל, ראש אכ"א, ראש מנהל הסבל ובאיזה שהוא שלב יצטרף אותו מפקד חיל, או אותו ראש אגף, שלגביו אמורים הדברים להתבצע, באיזה שהוא שלב. השלב הזה יכול להיות עם כל הפורום, ויכול להיות גם להיות בארבע עיניים עם הרמטכ"ל. בכל מקרה, דעחו מיוצגת, אם הוא איננו, על ידי. כי אני בכל מקרה עברתי על החומר אתו יחד. ואז נעשה הדיון המרוכז. זה מעגל שצריך להסגור באיזה שהוא מקום, וכל שלב כאשר הוא סגור, לא צריך להסגר בכת אחת, הוא יכול להסגר שלבים שלבים. כל פעם שהרמטכ"ל מגיע לכלל החלטה מביא את לספ"כ הנושא ~~למט"כ~~ ~~אחראי~~ ~~אחראי~~ ~~אחראי~~, או גם לשר הבטחון, מקבל או לא מקבל אישור, בדרך כלל ממקבל והעניין נסגור.

י. ידין:

אני מבין שתתי-אלופים ומעלה, נניח אלופים בודאי יקבעו, שהשיקול האישי של ראש המטה הכללי, הוא מכריע לא רק מבחינה פורמלית, אלא גם מבחינה מעשית. כי א', הוא מכיר אותם; ב' יש מקרים שהוא גם מכיר אותם טוב. בין אם מנהל הסבל ירזם לפניו, לא, הוא

16.7.74 - אה"צ

הער: ת"א א. אבנון

י. ידין:

למעשה יכול לעשות את זה על תפקיד של מנהל הסגל. אבל אתה אמרת קודם כבדק, ללא כל ספק, בסופו של דבר, הבעיה הסכרעת היא בדרג הבינוני, לא רק מפני שחסר אנשים, אלא כל מי שנקבע לא נכון בדרג הבינוני, או אפילו בדרג הזוטר בסופו של דבר, הוא הוא החומר שממנו הרמטכ"ל אחר כך יצטרך לבחור. האם אתה הרגשת, בזמן שאחיה היית בתפקיד, התערבויות או שיקולים, שלפי דעתך לפחות, כראש מנהל הסגל, חרגו מין ~~אחיה~~ הקרטריונים שאחיה אמרת וסונו אנשים, נניה ממפקדי חטיבות ומעלה, ואפילו יותר מזה, בשיטה בדרך או מנימוק שלפי דעתך יכול להיות נבעו משיקולים אחרים לגמרי? אחיה הזכרת קודם את הבעיה של כמה קצינים בשריון, אבל נניה שזו הייתה מין קבוצה, אבל אני מדבר לא על קבוצות אלא על אנשים ספציפיים בדרגים הבינוניים והנסוכים?

א. אבנון:

קודם כל אני רוצה להגיד דבר שאני חושב שאחיה כבר אמרת. מה שקשור לדרג ששווה לי או מעלי, ההמלצה שלי יכולה להיות רק נגיד, לא הייתי אוטר פורמלית, אבל יותר טוביקטיבית כדי לעזור לרמטכ"ל ולהסב את חשומת לבו לנקודה זו או אחרת. זה נכון, עד כמה שאני יודע, כל רמטכ"ל יש לו אנשים שמקובלים עליו, שהוא מעריך אותם, וכמעט דעתו לא נתנה לשינוי לבני אנשים אלה, וזה כבדק, לדעתי, כך זה צריך להיות. יכולים להיות חילוקי דעות נגיד על עקרונות, ושם יכול העניין לבוא לידי כסוי. מהו הגיל שאנחנו רוצים להגיד לקצין שיעזוב את הצבא? לא מפני שהוא לא טוב, או כבר לא טוב, או נס לחו דכו' אלא מפני שהוא הגיע לגיל איקס ובאופן חיאוורטי, והוא אולי אפילו לא רוצה לעזוב את הצבא, אבל אנחנו אומרים לו: שמע, אתה כבר מספיק שרתת, צריך לפנות את המקום לצעירים. זוהי אמת מידה שאני הייתי אוטר, שזה מה שנקרא פוליסטי. אם שר הבטחון והרמטכ"ל קבעו, שזוהי המדיניות, ואני פה לא מסתכל מנקודה ראות של מנהל הסגל, אני רוצה שתביין אותי נכון. עכשיו כרגע זה אני מדבר על איכות

6301

16.7.74 - אה"צ

העדה"א א. אבנון

א. אבנון:

וכמות. כל בן-אדם שיוצא החוצה מתצבא למנהל הסגל זה צביטה בלב, הוא חסר באיזה שהוא מקום. יוצא קצין טוב מהצבא, למנהל הסגל זה חור באיזה שהוא מקום. המיד יש מה לעשות עם קצינים טובים. אם קבעו שאינם אנשים בגיל כזה וכזה יעזבו את הצבא והם עדיין כמיטב שנותם, אני מדבר על דבר טוביקטיבי כמו שאמרתי קודם, שזה פוליטי, באיזה שהוא מקום אינם אנשים יחסרו.

המשך דבריו רשם במ

לפני כן רשמה רב
בס

- 31 -

ועדת החקירה - ישיבה קי"ב
16.7.74 - אחה"צ

הער: תא"ל אהרן אבנרן

אבנרן: אם קבעו למשל שאם ש-א אנשים מגיל כזה וכזה יעזבו את הצבא, והם עדיין במיטב שנותיהם - וזה ענין סובייקטיבי כסוכן ואפשר להעריך כך או אחרת - אזי באיזה שהוא מקום האנשים האלה יחסרו - ודוקא באותו דרג שאנחנו צריכים את האנשים היותר טובים. וזה דבר שאני הייתי חרד לו. לא הייתי הולך להתוכח על כך מי יהיו אלופי הפיקודים או ראשי האגפים, אבל איכפת היה לי מאד אם הפוטנציאל של השריון ושל החי"ר פתרוקן במהירות יותר כדי גדולה.

ירדן: השאלה שלי הייתה פרסונלית ואינדיבידואלית. אם בזמן שרוחק ידוע היה לך על סינויים מסויימים שנאמר לפי הקריטריונים האובייקטיביים ולפי המלצות הקידום הקבוצתיות או האחרות הסגל לא המליץ על איש זה או אחר להעלותו כדרגה ופתאם אתה עמדת בפני עמדה או הצעה - ואני איני מדבר כרגע על אלופים - שמישהו, בדרך כלל שהיא לפרות, או אפילו הייתי אומר בניגוד, לא שהם כולם בחוץ אותה קבוצה ולאחד היה קידום של חודש יותר, אלא בניגוד לדעה של הסגל נעשה הדבר.

אבנרן: מצב דברים שאפשר להעריך אותו כשחור ולכן - לא היה. היו מצבי כינייים, אולי לגבי מישהו הייתה דעה הסגל לחכות שנה.

ירדן: אבל כולם היו פתוח "פול" שבא בחשבון לכך, לא הייתה חריגה כזו שאתה הרגשת שיש פה התערבות שאינה שייכת לענין.

אבנרן: לא היו מקרים חורגים, פתוח אולי לתפקידי ממל שביחס אליהם...

ירדן: לא, אני מדבר על תפקידי הפיקוד הרגילים.

נבנצל: כלומר, לדעתך לגבי כולם היו השיקולים לגיטימיים, גם אם אתה היית בדעה אחרת?

אבנרן: כן.

הער: תא"ל אהרן אבנון

ידין: נניח שהיתה קבוצה של שלושה - ארבעה מועמדים לתפקיד
ואתה חשבת ש-א מחאים יותר, אבל
מסויים /הרמטכל או אלוף הפיקוד העדיפו זה או אחר בגלל

זה שהוא מכיר אותו יותר ולכן גם מעריך אותו יותר וכד', בתוך החתומים האלה,
אבל לא היו מקרים - ונקרא לילד כשמו - האם הרגשת שהיו שיקולים פוליטיים,
שיקולים מסויים שחרגו מתוך החתומים? כי אם הם בתוך החתומים זה לגיטימי, אינני
יודע אם זה לגיטימי, אבל לכאורה זה לגיטימי.

אבנון: אתה מעמיד אותי במצב קצת קשה.

ידין: טוב, אנחנו פה עוסקים בבעיות קשות מאד, לא עוסקים בהוראות
הפיקוד העליון.

אבנון: משום שכפי שכבר אמרתי יש לכל אדם נטיות סובייקטיביות
לגבי אנשים. אחד, למשל, היה בפלמ"ח אז כל מי שהיה אתו
כפלמ"ח יש לו אצלו פלוס באיזה מקום, מישהיה בכריגדה יש לו פלוס באיזה שהוא מקום
אצל מישהו אחר ומי שהיה כ"גבעתי" וכו' וכו', ואינני רוצה לפגוע באף אחד.
זאת אומרת שיכול להיות מצב שאני אחשוב שמי שמציע אלוף פיקוד הדרום, שהוא איש
הצנחנים, אולי עדיף על מי שמציע הרמטכל, שהוא היה לפני שנתיים אלוף פיקוד
צפון, ומשום כך קרוב יותר ומכיר יותר איש זה או אחר. אבל לא מצאתי מצב של
שחור ולבן.

ידין: כשטח הפוליטי - ציבורי, נקרא לזה מפלגתי, נחקלת במשהו בזה?

אבנון: אני לא נפגשתי בזה.

ידין: עכשיו שאלה נוספת כשטח זה. אני מכין שכל מה שנרשם לחובה
- גם לחובה וגם לזכות - של כל קצין, אם זה "און דה רקורד",
זה מתווסף לחיק האישי. ואם ניקח כרגע שנרשם לחובה של מישהו - בין אם זה הגיע
כפסק דין של בית משפט, או זה מוכן מאליו, או אפילו קצין שיפוטי, אבל נאמר שהיתה

העד: תא"ל אהרן אבנורן

אפילו תלונה שהוגשה והיא נסגרה ולא הגיעה לשיפוט, זה מגיע לתיק האישי אוטומטית?

אבנורן: רק אם יש לזה תוצאה כלשהי - היה משפט, היתג תלונה שעלתה

לדרג פיקודי יותר גבוה ושם זה נגמר באיזה שהוא דבר

פורמלי - אז זה מגיע. במידה שזה מתבטא בחות דעת של מפקד, ולא חשוב באיזה דרג -

זה ישנו בתיק. אבל אם באיזה שהוא מקום היתה תלונה שהגיעה לקצין, אבל לא

הגיעה לידי שיפוט, ונגמרה בנזיפה בעל פה מבלי שזה יהיה "און דה רקורד" כפי

שאמר - זה יכול היה שלא להגיע לתיק.

יריין: אבל אם זה היה "און דה רקורד" בצורה זו אחרת? לדוגמה -

אם הרמטכ"ל נוזף בחה-אלוף כארכע עיניים או אלוף, האם זה

מגיע גם אליך, לתיק האישי?

אבנורן: רק אם הרמטכ"ל דואג לכך.

יריין: אם הוא לא דואג לכך זה לא מגיע אליך?

אבנורן: לא.

יריין: ושאלה נוספת. האם דברים שמגיעים אליך - אתה אמנם לא

פרקליט צבאי ראשי, אתה לא ראש ענף מספר ומשמעת, אתה

לא חוקר פיקודי בחוקף הפקידך - אבל במידה ומגיעות אליך ידיעות, מן האויר,

אני לא יודע איך, אבל לא בפרוצדורה הרשמית, הרגילה - האם מחובתך לספל בזה.

או אם היה קורה דבר כזה, האם היו באים אליך ומביאים אליך כראש מינהל הסבל

תלונות כנגד קצינים שלא כצינור המקובל, האם זה בסדר? האם היו מעודדים את זה?

אם כן - מה היית אתה יוזם בכיוון זה?

אבנורן: בדרך כלל כאשר היו מגיעות אלי תלונות נגד קצינים או שהיה

בא אלי מישהו והיה שופך את ליבו וחוך כדי כך התכררו לי

הער: תא"ל אהרן אבנון

דברים ביחס לקצינים מסויימים.

יריין: היינו נוהגים לקרוא לראש מינהל הסגל "הכוחל המערכי", שאליו היו באים קצינים לשפוך את ליבם והיה להם בטחון שהם יכולים להביא לשט בעיות שהם יגיעו בסופו של דבר אל הרמטכ"ל.

אבנון: ואם במקרים כאלה אני הגעתי למסקנה שקצינים נהגו שלא כשורה, ולא דוקא באופן מעשי, אלא אפילו בהתנהגות, זה פתח לי איזה פתח שאולי צריך לברוק מה יש מאחורי הדבר הזה, ואני דאגתי שזה יובא בסופו של דבר ליריעת הרמטכ"ל או אלוף הפיקוד, איך שלא יהיה אני דאגתי שהדברים יועברו.

יריין: כלומר, מה שאני רוצה להבין, אתה הכנת את הפקידך או כך זה גם הובן, שללא קשר עם הצינורות הרגילים - תלונה, משפט, פסק דין - אבל בדברים שהם על הגבול, שהם אולי לא נושא למשפט, אלא שיין יוחר להתנהגות כללי, לאופי, לרמה פוסרית וכד', יש לקצינים גם דרך כדי להגיע אליך או אתה מחפש דרך לרעה יותר סמה שאתה יכול לקבל בדרך הרגילה על דברים שהם "און דה רקורד", האם זה כך או לא?

אבנון: מנקודת הסוצא שלי - כן.

יריין: בתוקף הפקידך זה בזמן שרותך, ואני מחווון בעיקר לזמן שרותך האחרון, האם הגיעו אליך ידיעות על קצינים בקרש להתנהגות בלתי הולמת, שלא באה לידי ביטוי במשפט או בתלונה, תלונה על התנהגות בלתי הולמת קצין בצה"ל או קצין בדרגה כזאת, האם היו פגיעות אליך ידיעות כאלה? האם הגיעו אליך ידיעות קונקרטיים כאלה? האם אתה יכול לתת לנו 2 - 3 דוגמאות, 2 - 3 מקרים, סבלי לציין שמות. ואולי תוכל לומר לנו מה קרה במקרה כזה, והאם כתוצאה מזה ננקטה איזו פעולה או שלא ננקטה איזו פעולה?

העד: הא"ל אהרן אבנרן

אבנרן: במקרה אחד היה קצין שהיה לו ענין עם טרמפיסטית.

אחאאא היו"ר אגרנט: מה הוא עשה?

אבנרן: אחאאאאאאאא הוא לא עשה, הוא ניסה לעשות. היא התלוננה. היא הייתה בת משק והתלוננה במשק. אני הבאתי את זה ליריעה הרמטכל. והתברר לי שהוא היה בתפונה, לחברי משקים כנראה יש מספר צנורות, לא רק דרך סינהל הסבל. ואז, באותה תקופה, הקצין הזה היה במצב, נאמר, של הערכה לא חיובית.

אני יודע מקרה של קצין בדרג הלוגיסטי שהתנהג לא יפה, גם ביחסו לחיילים, אם כי היה קצין מצויין. היו גם ריזונים שיש לו איזה שהם טובות הנאה אחרות. אני הבאתי את זה ליריעה הרמטכל, והוא, הקצין הזה, הובא לפרישה מהצבא. אלה הן שתי דוגמאות שאני זוכר.

אני זוכר דוגמה אחת ששט לא עזרה אינטרוונציה שלי

(?)

ירין: זה היה על סמך תלונות על (?) של אנשים והתנהגות בלתי הולמת (?)

אבנרן: בענין זה לא היו חילוקי דעות.

ירין: אולי אתה יכול לתת דוגמה של מקרה אחד מסוג הידיעות שלא היו חילוקי דעות ביחס אליהן. בשלב זה אני לא מבקש סמך אפילו את השם, אבל ידיעות שהיו על אותו קצין, שלא היו חילוקי דעות עליהן, ולמרות זה הוא קודם. אבל שזה יהיה באופן קונקרטי, מבלי שתזכיר את השם.

אבנרן: ישנו קצין שריון שהוא היום בדרגת תת-אלוף והיה סגן מפקד אוגדה במלחמה. היה לפני כן מפקד חטיבה סדירה בתעלה. הוא

עבר את כל דרגי הפיקוד, ובכולם עשה את עבודתו מבחינה מקצועית בצורה טובה מאד -

לא טובה, אלא טובה מאד - אבל רק דבר אחד, כל אלה שהיו תחת פיקודו החלוננו

. אבל כל מה שמעבר לזה, מבחינה ידע

מקצועי, מבחינת כושר עבודה, מבחינת מילוי הפונקציות שהוטלו עליו, הוא היה הטוב.

והוא היום ספקר אנגרה, הוא עלה במהירות מסחררת. אני לא יכול להגיד את שמו.

יריין: כלומר, אתה אומר שכל הדברים האלה הובאו לידיעת הרמטכל,

ידועים לו, ולסרות זה הוא עלה.

אבנון: כן.

יריין: אתה אומר שהוא הועלה בגלל השיקולים המקצועיים, שהוא

היה יעיל וטוב מבחינה מקצועית, וזה הועדף על השיקולים

האחרים.

אבנון: אני בעניין זה חולק על שיקול דעתו של הרמטכל.

יריין: כלומר, לפי דעתך במקרה כזה יש לזה השפעה שלילית על צה"ל,

על כלל הצבא, יותר מהריוח שיכול לצמוח מן התועלת שבכשרו

המקצועי.

אבנון: במקרה זה - כן.

יריין: כשאתה אומר לי במקרה הנידון שהוא "לא בן אדם", "לא בן אדם"

אני לא / יודע במקרה הזה מה זה, זה יכול להיות גם קוף. באיזה

שטחים במיוחד אתה מתכוון לזה שהוא "לא בן אדם"?

אבנון: בשטח היחס לאנשים, בשטח ה (?) , בשטח הדוגמה האישית,

בשטח הצניעות המקובלת בצבא. לא מקובל בצה"ל שלקצין גבוה

יש משרתים, לא מצאתי אצלו פגם כדברים אחרים שעשה או לא עשה, לא הובאו דברים

אחרים לידיעתו.

הער: תא"ל אהרן אבנון

ידין: היו מקרים של פגמים בשטח המוסרי, לאו דוקא כחחומי הצבא, כגון שמיה מופרזה, "התעסקות" - גם עם חיילות וגם מחוץ לצבא, אבל בצורה הידועה לציבור ולצבא, האם היו מקרים כאלה בדרגים האלה?

אבנון: שמיה מופרזה היא לא הכונה יהודית.

ידין: אינני מדבר על כך כחכונה כללית, אבל כמקרה קונקרטי, היו או לא היו?

אבנון: "התעסקות" עם חיילות ונשים זה גם תלוי בגיל, אצל הקצונה הצעירה זה יותר נפוץ, היום פחות, אבל זה עוד קיים פה ושם בין קצינים בכירים.

ידין: עם חיילות?

אבנון: כן.

ידין: במשרד, עם אלה שקשורות בעבודתם אני מחוון.

אבנון: בודדים, אבל זה קיים.

ידין: תופעות מסוג זה הן, לפי דעתך, ידועות בצבא? הן משפיעות לשלילה על הסורל והמסמעת של הצבא?

אבנון: מדברים על זה.

ידין: זה שמדברים זה מובן, אבל האם יש לזה אפקט שלילי מבחינת הסורל, המסטר, מסמעת?

אבנון: (?)

ידין: תופעות מסוג זה היו סביעות אליך, האם הייתי רואה מחובתך

מעד: תא"ל אהרן אכנון

להפגנה את חשומת לב הרמטכל לדברים כאלה, שאולי לא הגיעו לתיקום?

אכנון: לזה אני מתכוון (?)

יריין: אדם קרוב לו, והוא ידע מזה.

אכנון: כן.

יריין: וזה לא השפיע על הקידום שלו?

אכנון: לא.

היו"ר אגרנט: זה היה לפני המלחמה?

יריין: אני מדבר על התקופה שלפני המלחמה.

אכנון: זה היה לפני המלחמה וכדמך המלחמה, (?)

יריין: אז אולי הפרט.

אכנון: הוא עשה את כל מה שאתה מניח.

יריין: וזה היה ידוע?

אכנון: כן.

יריין: כעובדוה, לא ככינונים.

אכנון: כן.

יריין: אתה שוחחת עם הרמטכל על הנקודה הזאת?

אכנון: כן.

יריין: שוחחת אתו או אסרת לו?

הער: תא"ל אהרן אכנון

- אכנון: אסרתי לו.
- ירי: מה הייתה התגובה?
- אכנון: "דבר אתו".
- ירי: זה הגיע לחיילים?
- אכנון: לא, בדרך כלל מאל"ם ומעלה אין מכניסים לחיילים.
- ירי: כלומר, אם בספ"ג אחרי המלחמה - אתה השתתפת בספ"ג?
(אכנון: כן.) - מישהו הטיח אשמה א בפומבי, נניח במקרה כזה, ברסיזה, שבאותה שעה סכרעת אתה לא היית מפני ש... והיה צחוק כללי, או - כל אחד הביין, זאת אומרה שכל אחד ידע כמה המדובר.
- אכנון: במקרה הקונקרטי הזה אריק שרון אמר לו (?)
"אתה לא היית פה (?)" , וכל אחד הביין.
- ירי: יש לזה השפעה רצינית לפי דעתך?
- אכנון: (?)
- ירי: לא, אני שואל אותך כראש ענף הסגל, לי גם יש דעה משלי,
אני שואל אותך כראש מינהל הסגל אז - לכל אדם יש דעה משלו -
אין ההשפעה הזאת, אם הייתה לזה השפעה, על ההרגשה של הצבא, על המסטר, על המשמעת?
או אולי לא הייתה לזה השפעה?
- אכנון: לפי דעתי יש בזה הרסנות, פוכרות להיות, זה באיזה מקום הורס.
אם אני אקח לדוגמה את עצמי, הרי כל קצין יש לו לנגד עיניו
את החרמית שלו, כמו מי הוא רוצה להיות, את מי הוא מעריך, אז לגבי דבר כזה היה
סוריד בעיני את האיש.

הער: תא"ל אהרן אבנון

ידין: כן, זה ברור. האם יש לזה השלכות על עצם העבודה של הקצונה
באופן פיקוד, במקרה זה אולי גם יותר נמוך, על החייל,
על המורל, על המשמעת?

אבנון: במקרה זה כן, מפני שמי שעשה כמותו זה גם השליש שלו.

ידין: יש לזה גם השפעה, לפי דעתך, של מה שקוראים באנגלית
"בלק מייד", זאת אומרת, שקצין עושה מעשים כאלה והוא
יודע שאין רואים זאת כמשהו שמוסיף לו, הוא יודע שקצינים אחרים יודעים על
הדבר הזה, כתוצאה מזה הוא חייב לא בבחינת "דמי לא יחזץ", אבל ההתנהגות שלו
היא אחרת כלפי קצינים כאלה; האם הגיעו אליך ידיעות על תופעות כאלה? ואני
לא שואל את זה באופן תאורטי, אלא האם אתה יודע על משהו ממשי? האם זה נידון?

אבנון: לא נידון. אבל אני אתן לך תשובה אחרת, שהיא אולי תשובה לא
רצינית, אבל כדי שתבין את האוירה בצבא, וזה כמובן לא
"און דה רקורד".

ידין: כאן הכל "און דה רקורד", כמובן בתחומי הסודיות.

אבנון: אז היו מקרים בצבא כששאלו למה לאיש זה קרה כך וכך, אז
אמר "כי שניהם התעסקו עם אותה חתיכה". אבל זו כבר
אינטרפרסציה של הציבור.

ידין: כן, זה חלק מהאספקטים של השאלה הזאת.
תגיד לי, אינני יודע אם במקרה הקונקרטי הזה, אבל בכלל -
אם קצין "התעסק" עם חיילת שנמצאת חתה פיקודו, זוהי עבירה מבחינת הצבא?

אבנון: כן.

הער: תא"ל אהרן אכנון

ידין: אם כך, אם הדברים האלה היו גם עבירות מכהינת החוק הצבאי,

האם אחת הרגשת שהיתה איפה ואיפה מכהינת הכאה למשפט או

לדין בין קצינים גבוהים וקצינים נמוכים בשטחים האלה? הנה, המורה קונקרטי למשל.

אכנון: אני לא זוכר, פרט לדברים שקרו שהביאו לידי משהו לא

נעים....

ידין: שזה נעשה פומבי, שהגיע לכנסת.

אכנון: לא לכנסת, אבל הדבר יצא החוצה, אינני זוכר שקצינים יוחר

גבוהים.... (?)

ידין: סלת לי, אני שואל אותך את השאלה מפני שאם אינני טועה

לפי חוק השיפוט הצבאי או הוראות הפיקוד העליון, אינני

יודע, כל מפקד שיוזע שמישהו ספר פקודה, מבצע עבירה, חייב ליזום פעולה משפטית

נגדו. ואני שואל, האם הכלל הזה, החוק הזה, חל רק על סמל כלפי טוראי, על ס"פ

כלפי טוראי, או היתה לזה אפליקציה גם בדרג סרמטכל לאלופי פיקוד ומאלופי פיקוד

למפקדי חטיבות, או שזו היתה חטיבה נפרדת בדרגים האלה? כי יש חוק כזה בצבא.

אכנון: אני יכול להביא רק החרשמות טובייקטיבית. אינני יודע

מה אמר הרמטכל בעל פה לאלוף זה או אחר. אני מניח שהוא אמר.

אני לא התרשמתי שהדברים האלה באו לידי ביטוי חריף.

ידין: והצבא ידע את זה.

אכנון: הצבא ידע את זה, אין סודות בצבא.

ידין: כלומר, אם לדרגמה הצבא יודע שאלוף פיקוד מתנהג בניגוד

לחוק בנקודה הזאת, ולא ננקטים כנגדו צעדים, פרוש הדבר

שגם אלוף משנה יכול, לא חייב, לתרגם זאת לעצמו כך "למה אני אחטק עם הפ"פ

הער: תא"ל אהרן אבנון

שלי, כאשר האלוף לא עושה את זה או הרמטכ"ל לא עושה את זה כלפי האלוף? האם לא עלולה להיות כאן חגובת שרשרת? וקודם הסברת שמה שקורה לאלוף צריך לרדת כלפי מטה.

אבנון: זה מוכרח להיות.

ירין: הכעיה הזאת העסיקה את הסגל או את הרמטכ"ל מכהינת נוהל, מסטר ומשמעת בתקופת שרותך?

אבנון: לא העסיקה.

ירין: ושאלה אחרונה, בשטח יותר "נעים" קצה. יש צבאות שאם בעולם שנהוג שיש בהם מין "סלקשיין פרומיישן בורדס", שתפקידם למנוע - זה גם חיובי - אבל התפקידם למנוע בדרג הזוטר ואח"כ הכיננום באופן מיוחד, שהוא קובע בסופו של דבר את ה"פול" שסמנו הרמטכ"ל יכול לבחור, שהקידום יהיה סובייקטיבי או בהשפעה של "אני מכיר אותך". מה לפי דעתך לשיטה הזאת, שאני מהדברים שאמרת קודם מבין שאיננה אצלנו, מה לפי דעתך יש בה משום החיוב או אין בה אלא משום החיוב בתנאים של הצבא שלנו? מה השקפתך? או האם חשבת על הכעיה הזאת?

אבנון: אני לא יודע אם דעתי כאמת מגובשת בענין זה. אני חושב שצריך להיות פיקוח יתר בענין זה ע"י הדרג האזרחי.

ירין: איך פיקוח כזה יכול להעשות.

אבנון: אלא שר הבטחון צריך להחריב יותר במינויים בצבא.

ירין: איך הוא יכול?

אבנון: זאת שאלה, ולזאת יש שתי אפשרויות. אם הוא עצמו אינו יכול לעשות את זה כי הוא עבר את הדרג שהוא מכיר את האנשים....

תעד: תא"ל אהרן אכנון

ידין: אתה סתכוון עדיין באופן אישי?

אכנון: כן. הוא עדיין קצת יותר סנוסה וקצת יותר מרמסכל בשיקול דעת בעניין זה. ואני אומר כאן שני דברים בעניין זה, לגבי שר הבטחון שאני הכרתי, שאני מאד מעריך אותו ומאד מעריך אותו. כאשר היה מדובר במינויים בתחומים אחרים שהיו קרובים לו יותר הוא התערב עד לדרג הנמוך ביותר.

ידין: מה זה נקרא קרובים?

אכנון: ניקח לדוגמה את הממשל הצבאי. אי אפשר היה למנות מושל צבאי אלא, ולא חשוב באיזו שהיא דרגה, באיזה שהוא מקום סבלי שהוא ירואיין ע"י שר הבטחון ויתן את ה"או קיי" שלו, והוא עשה זאת בסלקטיביות גדולה.

א. אבנון:

והוא עשה סלקטיביות רצינית מאד. לעומת זאת

ראש הלשכה של שר-הכסחון, מודיע לראש הלשכה של הרמטכ"ל,

על המינוי. לעומת זאת אני נמצא בהרגשה, שכל קצין, אני לא מדבר על הדרג של אלופים,

נגיד מספקדי-חטיבות, שכל מפקד חטיבה שהרמטכ"ל היה ממליץ, אלא אם כן שר-הכסחון זכר אותו

סאיזה שהיא פעולה או סאיזה שהוא קרב שהוא לא היה כסדר, וזה לא חסיד פאר, זה עבר.

למה זה הביא? - אני יודע אנשים שלא היו עולים בדרגה אצל רמטכ"ל אחד, ועלו בדרגה

אצל רמטכ"ל שני. אני לא אומר שזה לא מביע להם, אבל זו סציאות. איך להתגבר על זה?

י. ידין:

אני חוזר לשאלה שלי, לענין של סלקצין בור, אני אומר,

נניח במקרה שאתה הלכת, כדי שזה לא יהיה גם סוביקסיבי

מכחינת שר-כסחון, שמורכב משלושה קצינים ו-שלושה אזרחים, שמדרגה מסויימת ומעלה הוא

חייב לעבור דרכם, ומתנים אליו גם על ידי שר הכסחון וגם ע"י הרמטכ"ל, מדרגה מסויימת

ומטה מתמנים רק ע"י הרמטכ"ל, שהתפקיד שלהם, כאשר מביע מישהו לאותו מטה, והם באופן

אוטומטי, או מי שיוזם כלפיו וכו', מי שממליץ, ומי שמחננד, כל החיק האישי מובא

בפניהם והם ממליצים. אני לא נכנס כרגע לצד הפורמלי אם המלצתם סופית, או רק בגדר

המלצה, אבל כאשר יש פה איזה גוף מסנן שהוא לכאורה יוחר אוביקטיבי כי הוא מורכב מכמה

אנשים שונים. הבעיה הזאת, האם אתה חשבת עליה, או אם אתה לא חשבת עליה אז לא יעזור

כרגע. האם דנו בכעיה הזו, אני אומר לאור זאת שיש צבאות שזה נהוג אצלם.

א. אבנון:

לא דנו בנושא הזה. אני רק חשבתי על זה, לא נתתי

לזה מחשבה יוחר עמוקה.

י. ידין:

ריאקציה מיידית כרגע.

א. אבנון:

הריאקציה המיידית היא חיובית, אבל אני שוב אומר -

זה ישבר על הצרכים. אילו הייתי אומר למשל, שעל כל

פוזיציה יש שלושה מועמדים זה סזויין. אני חושש מאד שהמצב הפוך. אני חושש מאד שיש

בקושי מועמד אחד. כלומר לא יהיה מצב כזה שאותו בורט יוכל להגיד: לי נראה א' יותר מ-ב'

16.7.74 - אחה"צ

העד: ח"א א. אבנרן

א. אבנרן:

מסיבות אלה ואלה. אני משער שאתם תצטרכו פה לקבל את דעת הצבא.

י. ידין: מבחינה מורלית, זה לא היה מביא חועלה לצבא, אם היו

יודעים שהענינים האלה אינם נחתכים אך ורק, אפילו לא

ע"י ראש ענף הסבל, או כודאי לא דרגים אחרים, אלא למרות כל זה יש איזה שהוא גוף

שהוא המחליט?

במסגרת ראשון, אני חושב שזה חיובי.

א. אבנרן

י. ידין: שאלה אחרונה: אחת אסרה מקודם - שהבעיה של הצבא, וזה מוכן

מאליו, כפיית הקצונה בדרג הצעיר ביותר, כי מזה צומח

הרמטכ"ל. האם כל הפעילויות על סנת לרכוש לצה"ל קצינים צעירים, היו בתחום זה או

אחר וגם בתחום ראש ענף הסבל, או שזה כבר לאאשייך לדרגים אחרים: אכ"א וכ"?

זה גם מנהל הסבל, אבל זה אף פעם לא יכול להיות דבר

א. אבנרן:

שמנהל הסבל יוכל לבצע אוחו. לפי דעתי זה שייך

לשטח המנהגיות ולא לשטח המטה.

ז"א, זה לא היה בתחוםהאחריות של מנהל הסבל?

י. ידין:

פורמלית כן.

א. אבנרן:

לשם הבחירה רצייתי לשאול אותך שתי שאלות:

בבצל:

(1) הוזכר הרעיון של "סלקצין בורט" ראיתי שאתה כהיסוס

מביב על הרעיון, ואני רוצה להעלות עוד שיקול:

אם יש בורט כזה, האם אין גם סכנה מסויימת בהוד שלנו, של פוליטיזציה? סלקצ'ין

בורט, האם לא ידרשו, שיהיה נציג צבא של זה, נציג של זה?, יהיה נציג של העובדים

במרכאות, ובסוף, האם זה לא יכול אפילו לפגוע במפקד טוב וחזק לארגן את הצבא,

ולקדם את הצבא?

באשר ר"א ידין שאל אותי באופן די ספצייק

א. אבנרן:

אח השאלה, ובצדק. מפני שאני לא נחתי מחשבה לזה,

אילו אני הייתי יושב וחושב על הדברים האלה, ומנסה לנתח את המצב, כמר שמנתחים

16.7.74 - אחת"צ

הער: ח"א א. אבנון

א. אבנון:

בעיה, אני לא יודע אם הייתי מגיע לאותה מסקנה שאני אמרתי פה, אני חושב שכן, אבל הבעיה שלנו הלא מורכבת מאד, אם לחרוג מהמסגרת של ^{אג"מ}אג"מ השאלה של ר"א ירין, אנחנו מדינה שכמעט כולה צבא. באה"כ יש 180 מיליון איש, יכולים לעשות פעויות במינויים כויטנאם, באיזה שהוא מקום אחר, וזה יכול להיות פטלי. אצלנו, היות והמדינה כולה צבא, היום כבר ראש^ההממשלה הוא רמטכ"ל לשעבר, יש איקס שרים שהם אנשי צבא לשעבר, כל העניין מחבטל כרגע שיש מינוים בדרג הגבוהה של הצבא, כל הישוב הוא שותף לבגנאי ולחיוכ בנושא הזה. זה היה אחד ההיסוסים שלי. כי אני לא יודע באמת מי יהיה האיש האוביקטיבי בעניין זה.

אחה פעלה נקודה נוספת - של שיקולים פוליטיים.

גם פה נשאלתי שאלה מאד ספציפית: האם בתקופת היותך ראש מנהל הסגל, הרגשתי בשיקולים פוליטיים בצבא? אמרתי שלא. אני לא אומר שלא היו אי-פעם שיקולים פוליטיים בצבא, בתקופת היותי ראש מנהל הסגל, אני לא הרגשתי בשיקולים פוליטיים בצבא, ואני מתחם לתקופה הזו. אני לא אומר, שאני כקצין אי-פעם לא היחה לי הרגשה שיש שיקולים פוליטיים בצבא. היחה לי בהחלט. אני לא אומר שהיא מבוססת, אני גם לא נשאלתי עם זה אני גם לא יכול להתחם לזה. גם מה שקוראים שיקולים פוליטיים, זה לא יהיה מדויק לקרוא לזה שיקולים פוליטיים, מפני שהמדינה שלנו אצא זה יותר שיקולים כיתחיים מאשר פוליטיים, ברוב המקרים. זה לא מצב שמישהו יגרשו אותו מהצבא בגלל זה שהוא סוציאליסט, או בגלל זה שהוא אנארכיסט. אני בתקופת היותי ראש מנהל הסגל אני בחחום הזה לא עסקתי. אבל אני כבר אמרתי, נבעתי בעניין הזה כצורה עדינה, שכל מפקד של הצבא שאני הכרתי, יש לו נטיה סוביקטיבית לסילואטה כזו של קצין, או לסילואטה כזו של קצין. אני גם יכול ללכת יותר במפורט. אני חושב שיש הכדל קוטבי בין מה שר"א לסקוב, כאשר היה רמטכ"ל, רצה מקצין, לבין מה שר"א אלעזר רצה מקצין. כסך הכל של סגולות. וזה גם בא לידי בטוי בצבא. כוראי שזה בא לידי בטוי בצבא.

16.7.74 - אתה"צ

הער: ח"א א. אבנון

א. אבנון:

הוא מוכרח לבוא לצא לידי בטוי.

נבנצל:

היה מעניין לרעה מהו השוני הקטטי הזה?

א. אבנון:

נגיד את זה בכמה מילים, היות גם וכבר העסקתי

את חברי הועדה, זה לא חשוב. נגיד, שר"א לסקוב, לא

היה סוכן להתפשר עם חכונות כסיסיות שקצין צריך להיות ניהן בהם, כיון לגבי דוגמא

אישיה, כיון לגבי משמעת, כיון לגבי משטר. אני חושב שהיו רמטכלים כאלה שהתפשרו עם

זה, אני חושב, שזה לא ניתן לפשרה. בצבא דברים כאלה לא ניתנים לפשרה, מכאן אתה גם

יודע את דעתי.

נבנצל:

יש לי עוד שאלה אחת. יש לי קצת סתירה בהתרשמות שלי

מהעדות שלך. מצד אחד, אתה זוכר כמספר האצבעות מקרים

של קצינים בדבר בעל משמעות שאינם בסדר, והדבר לא קבלת את כל הטיפול שהיה צריך לקבל.

ומזה בעצם המשמעות, כלי לדבר על דברים קטנים, שאל איחוד של 5 דקות בבקר, וכו'.

אבל בדרך כלל אתה שטפלת בענינם של אלפי קצינים, כנראה שהם סבקר עד ערב, בכל

הקציניים של להיות חוקיים וממשמעים ומתנהגים כמו שהולם קצין, גאלא כל אלה בסדר, ועל

הרקע הזה בולטם המקרים שאה ציינת, ואם אפילו אותם המקרים שאנחנו פחות או יותר כבר

שמענו עליהם כבר חוץ מזה. כך שבאמת ההתרשמות היא, שאלה המקרים המעטים שיטנם.

לעומת זה, בכל זאת משתמע מדבריך, גם מדבריך האחרונים שעכשיו אמרת, שיש גם משהו

כללי על השמירה, על רמת המשמעת ועל ההתנהגות ההולמת לקצין צה"ל, מעבר למקרים כאלה?

א. אבנון:

תראה, אני לא הייתי בחפקיד אצא פקודי, כך שאני יכולתי

לקבל או לא לקבל את הקטריונים הפרקטיים שהיו בצבא. לא

קטריונים מוצהרים, כי קטריונים מוצהרים לא השתנו. לא השתנו מחקופת ההגנה. להיפך,

אני חושב שבחקופת ההגנה הייתה הרבה יותר משמעת מאשר בחקופות כיניים בצבא. אני בכל אופן

יודע, אני זוכר כאשר אני הייתי נער, אנשים עמדו לב"ד צבאי על סרוב לפלא פקודה בהגנה

ויצאו עם עונשים חמורים מאד שליוו אותם כמעט כל החיים. זה לא מקרים פחות חמורים

בצבא. אבל מצד שני, יש לי כקצין בצבא ערכים משלי שאני לא מתפשר אחם

16.7.74 - אחה"צ

הער: ח"א א. אבנון

א. אבנון:

זה מכוסס על נסיון אישי שלי בימי שלום ומלחמה, ואני לא חושב שאפשר להתעשר עם הדברים האלה. אני לא חושב שבניין משמעה בצבא יש מקום לפרוה. זוהי דעתי, יש כאלה שחושבים שכן. אבל זה תהליך שלא התחיל מלחמת יום-כיפורים בשום פנים ואופן, זה התחיל הרבה יותר מוקדם. עשו מדי פעם בפעם נסיונות להפסיק אותו, אבל לפי דעתי זה היה כמו כדורים נגד כאב-ראש. זה לא פתר את הבעיה בשורשה. זה שעשו הקצאת משמעת, וזה שהתחילו לעשות בקורות של משטרה צבאית, זה לא פתר את הבעיה בשורשה. הבעיה הרבה יותר עמוקה. קודם כל הבעיה היא עניין הדוגמא האישית. אם אתה רוצה שקצינים יהיו לבושים יפה, אז קודם כל שהגנרלים יהיו לבושים יפה, אני סתם נותן דוגמא, יהיו לבושים יפה, ולא יגדלו שערות ארוכות וכו'. אלה סימפטומים שהם לחם חוקו של כל צבא, ואני לא חושב שזה"ל יכול להיות שונה מזה. כאשר אנחנו ניתקנו את הארמיה השלישית המפורסמת בסואץ, והארמיה השלישית הצמאה למים כביכול אחרי כך וכך ימים של כל החשבונות של הגנרלים שלנו הייתה צריכה למה כצבא וברעב, והיו מפגשים מקריים בין חיילי הארמיה השלישית וחיילי הצבא שלנו, אתה ראת מצד אחד, חיילים מסודרים, מסומעים נקיים, מגולחים, ומצד שני ראת את את התכרה כמו שאתה מכיר אותם. לא היה תמיד נעים לנו כאשר עסקנו בסו"מ עם האו"ם אבל זו הייתה עובדה.

לנדאו: אני רוצה עוד להבין את עניין הקידום. איפה נקודת הכובד,

ההכרעה. הבנתי מדברין נכון, שכאשר זה מגיע למינוי

של, זה הרמטכ"ל, לא רק שיש לו המילה האחרונה אלא גם הטרה. האם הבנתי את זה נכון?

אם האם הוא ילך בדרך כלל לפי ההמלצה של ראש מנהל הסבל? או כיצד זה מתבצע?

לגבי זה הרמטכ"ל. מה שקשור בין הרמטכ"ל ומעל לזה

א. אבנון:

או לגבי מסכת שיקוליו, לא צריך לשאול אותי. לא אני

הגורם שיכול לתת תשובה לזה. אני חושב שצריך לשאול את שר-הבטחון, או את הרמטכ"ל

16.7.74 - אה"צ

העד: ח"א א. אבנון

א. אבנון:

עצמו בנושא זה, איך הוא שוקל זאת. זה שהחומר הוגש לו, זה ברור, התיקים האישיים. הכרטיסים הכל מה שכרוך. אבל כבר שמעת, פה עשו את מלאכתי, שבדרג הזה לא צריך להיות ראש מנהל הסגל. ר"א ידיון כאשר רצה לבחור את ראש אכ"א הוא היה צריך את ראש מנהל הסגל?

לנדאו:

כאשר הולכים לצד השני, סרב-סרן עד סגן-אלוף, גם זה באופן פורמלי?

א. אבנון:

ר"ס וס"א, בעקב גידולו המהיר של הצבא, והסתזוריות הגדולה חוות הדעה של הדרגים היוחר נמוכים, היא חוות הדעה היוחר קובעת, והרמטכ"ל יותר נותן את כרכו.

לנדאו:

מי הוא אם כן?

א. אבנון:

הרמטכ"ל, הוא הדרג המסכם, אבל למנהל הסגל מה יש תרבה מה להגיד, לזכות ולשלילה. מנהל הסגל הוא דרג של מטה. לפני שהם עד הדרג הזה של המטה. כן יושבים עם כל הגורמים, מספקד החיל, עם אלוף הפיקוד, עם מפקד החטיבה, לוקחים הכל בחשבון וזה גם מוצדק.

היו"ר אגרנט:

האם יכולים להיות חילוקי דעות בין מפקד הסגל ואלוף הפיקוד?

א. אבנון:

כן.

היו"ר אגרנט:

ואז הרמטכ"ל מחליט?

א. אבנון:

כן. יכולים להיות ויש. יכולים להיות אפילו חילוקי דעות

בתוך אותה קבוצה שיושבת. ראש אכ"א יחשוב על קצין שהוא כן מתאים לקידום או לא מתאים לקידום, וראש ענף הסגל יחשוב שלא. אבל גם פה הרמטכ"ל מכריע.

לנדאו:

האם יש אצלנו דבר ששמעתי עליו בצבא אחר - שקצין שאינו

מבטיחאג רבות לעתיד, מנפיש אותו עוד בשלב נמוך. באותו

צבא אם אני זוכר נכון, זה היה בין סרן לר"ס. שם הייתה תחוקה יסודית - אם הוא לא היה טוב

16.7.74 - אתה"צ

העד ת"א א. אבנון

לנדאו:

אז התירו את החזרה שלו, האם קיים דבר דומה אצלנו?

א. אבנון: זה היה בתקופת שונות, פעמים בודדות בלבד. בתקופתי

אצט כראש ענף הסגל, זה לא היה, מפני שהפערים הם בדרג הזה.

כלומר אם אתה רואה, הייתי מראה לכם סטטיסטיקה, היא אינה בירי, אלא תבקשו מראש מנהל הסגל שיראה לכם את הסטטיסטיקה אצל של מצבה מול תקן. אתם תראו, שמרוב פערים בדרגות של סרן ור"ס. ובדרך כלל הביקוש גדל על ההיצע, כי סגנים הם עדיין בשרות חובה, אם הם לא ממשכים לשרת, עוזבים את הצבא ולא ממשיכים בקבע, מסילא מיר הדרגה הבאה היא סרן, היא נמצאת בפער. כלומר, הדרישה היא ליותר ממה שיש. מה שרציני להוסיף עוד בנקודה הזו - נגיד את זה בשפה של החיילים הפשוטים - להגיע לדרגה של ר"ס בצבא, אם אין לך משהו לא טוב על הרקורד, מספיק תעודת לידה. מעבר לזה זו כבר סלקציה הרבה יותר גדולה. לא לכל תפקיד. אני לא אומר שר"ס שאתה חושב שהוא אדם מוביל, ישנם תפקידים מכובדים וסרכזיים מאד בצבא, למשל, קצין אג"ם חסיכתי. זה תפקיד מאד חשוב, סרכזי. קצין מבצעים פקודי. ראש מדור באגף מבצעים במטה הכללי, זה תפקיד ר"ס מאד חשובים. אבל זה לא כל ר"ס יהיה שם, אבל יכול להיות בהחלט באיזה שהוא מקום, בתפקיד מסני בגוש מפקד כזה ומפקד כזה או אחראי על הג"א, או אחראי על הנדסה או משהו כזה.

לנדאו: הפתרון שמתבקש הוא, למשוך יותר אנשים טובים לצבא הקבע.

א. אבנון: זה תמיד נכון, אבל זה לא תמיד מסתדר במציאות.

י. ירין: בעקבות השאלה של הוועדה לנדאו, אני אולי אעשה אנלוגיה

משהו אחר מצבא שאני מכיר. מצבא אג"ם אני לוקח את

השטח האקדמי. המצב שם הוא הפוך, לא כמו שאתה אומר -- שקצין עד דרגה מסויימת יכול להגיע כל אחד, מספיק שתחא לו תעודת לידה. אצלנו באקדמיים הגיעו לידי מסקנה להיפוך, אתה תגיע לדרגה של מרצה בכיר, הרי מרצה בכיר והלאה למעלה, זו בעיה של גיל. פחות שנה יותר שנה. לכן צואר הבקבוק, או לא צואר הבקבוק, אלא הנקודה הקריטית המחסום ששם צריך בכל האכזריות לחתכש מהמעבר למרצה למרצה בכיר. כי שם אתה לא חסמת

16.7.74 - אה"צ

הער: ת"א א, אבנון

י. ידין:

אח האיש, הוא יהיה פרופסור. איך הדבר הזה מתבטא בצבא, איפה, האם יש מתסום כזה?

א. אבנון: לפי דעתי זה צריך להיות כתפקיד ס"א. זה דרך אגב

בכל הצבאות בעולם. היום גם בצבא הבריטי, כל סרן שהוא

סרן יהיה ר"ס וכמעט אוטומטית. אני לא יודע אם זה קיים הצבא הבריטי היום, זה היה בצבא הבריטי שאני הכרתי אותו כאשר הייתי באנגליה. המעבר בר"ס לס"א הוא צריך להיות המעבר הסלקטיבי החריף ביותר.

י. ידין: האם בצה"ל יש קיים בדרג מסויים?

א. אבנון: א זה קיים אך דרק כתפקידים פקודיים. זה לא קיים בתפקידים

אחרים באופן אבסולוטי. יכול להיות כמו שאתה אומר,

5

שהשנים עושים את שלהם. אבל בתפקידים אחרים זה להיפך, שם נוצרים אנסורדים כאלה

שאנחנו נלחמנו אתם, אנחנו אני אומר, זה אכ"א ומנהל הסבל, כי היות והאיש ישב

הרבה שנים בתפקיד, הוא חיפש דרך לעלות בדרגה. הוא חיפש דרך לעלות בדרגה הוא ביקש

הגדלת התקן. הוא ביקש הגדלת התקן. הוא אמנם היה כבר 10 שנים ר"ס ונהיה ר"ס ע"ש

הגדלת התקן, נהיה שנה ס"א עזב את הצבא. בא לשם סרן בינוני מינוס והוא כבר ישב

בתפקיד של ר"ס על תקן של ס"א. ושאר הוא נהיה לס"א, הוא א היה עייף מהעסק,

הוא א כבר רצה להיות א"ס.

י. ידין: האם בתקופתך בצבא, היה קיים, תחומים שלא באופן אוטומטי

כל קצין מקבל מהם של דרגות לאותו תפקיד? אלא אלא

עד תפקיד של ס"א. מתפקיד של ס"א לא צריל פז"ס (פרק זמן

מסויים) זה נפסק במלחמה שש הימים.

י. ידין: כלומר, היום כל תפקיד מחייב מינוי מראש?

א. אבנון: יכול להיות באופן האורטי אתה יכול מס"א להגיע לאלוף בפרק

זמן מסויים.

16.7.47 -אחה"צ

הער: ח"א א. אבנון

י. יריין:

החכונתי למשהו אחר. אם התמנת לתפקיד שלפי החקן הוא

א"מ, ואתה ס"א, אמה מיר מקבל עליה בדרגה?

כן. חייב לפי החוק.

א. אבנון:

ואם יש חריגה בענין זה, זה לסובה או לרעה? או יש לך

י. יריין:

מצב כזה?

א. אבנון:

היו מצבים כאלה, אבל הם היו חריגים מכל מיני סיבות

לא זהות. לא מפני שהרמטכל חשב שהוא לטוב, אלא במקרה מסויים,

זה היה עיכוב אדמיניסטרטיבי של הרמטכל בדרג הזה. למשל, אותו איש רק לפני שנה עלה

בדרגה, אמר, אמנם לפי החוק אני חייב וזה וזה וזה, אבל אתה חעלה בדרגה רק בעוד שנה.

אבל פורמלית הסגולה הזאת ירדה. או יש לנו בן-אדם שסוכס שהוא לא יקודם לדרגה הזאת

ובאופן זמני ממלא את התפקיד.

לנדאו:

אי ה דרך יש לצבא, מהי השיטה לנפה קצין שאין בו צורך

או שימוש. שמעתי בהערת אגב מסך על שני ח"א שאין להם

העסקה והם יושבים בבית. ודאי גם ספורטריס, אבל את שכרם הם מקבלים, מהי השיטה?

א. אבנון:

כדי להכיר את הקונסטרוקציה של הצבא היום צריך לדעת כך -

להוציא החוזה מהצבא לפני גיל 40, זה למעשה פגיעה קשה בזכויות

שלו. ז"א, אם אתה למשל מוציא קצין בגיל 38,39 מהצבא, אז אתה שולל ממנו, באופן אוטומטי

את הזכויות לפנסיה, ולא חשוב באיזה גודל זה יהיה, ובמכפלה של שנים זה הרכה כסף, ואלה

דברים שלמענם הוא הקדיש את מיטב שנותיו. אך זו נקודה שנהוג להזהר בה. זו נקודה מס' 1.

אני חושב, שמעבר לגיל 40 בדרך כלל אף פעם לא היתה בעיה, אומרים לקצין חשטע, אין לנו

תכניות לגביך, ותבחר לך את התאריך הנוח לך אם אתה רוצה עוד חצי שנה, או שנה, בדרך

כלל יש גם קרטריזנים מה אנחנו נוהנים לקצין שהוא עומד לפני פרישה. אז אם זה ס"א,

מקובל לתת לו קורס מנהל, ל-3 חודשים. המיד לכל אחד מקובל לתת חצי שנה להתארגנות.

ז"א, הוא ממשיך אקלאא לקבל מסכורת. זה המון כללים שנקבעו, אני רק נותן דוגמא.

6324

רב/2

-60-

ועדת החקירה - ישיבת קי"ב

16.7.74 - אחה"צ

הער: ת"א א. אבנון

א. אבנון:

אם זה לגבי ספ"כ, אז מותר לו אם אין לו השכלה אקדמאית, נותנים לו שנה לימודים אקדמאית אחת פלוס חצי שנה שמביעה לו ממילא. זה תחום הזמן. יש קצינים שקוראים אותם בחזרה, ל מחוך הפול הזה. אני בסוף שהקצינים האלה שיושבים בבית, לא אמרו להם שהם גמרו את תקופת שרותם כצבא, אני חושב כך.

לנדאו: הם יקראו בחזרה?

המשיך ב.ס.

לפני כן רשמה רב
בם

- 61 -

ועדת החקירה - ישיבה קי"ב

16.7.74 - אחח"צ

הער: תא"ל אהרן אבנון

אבנון: אולי את השאלה הזאת צריך לשאול את מי שבא אחרי במינהל הסגל.

מה הסיבות הספציפיות שהאנשים האלה יושבים היום בבית -
יש לו רשימה הרבה יותר גדולה, יש לו רשימה די מכובדות - מה הסיבות לגבי כל
אחד ואיך הוא נהג בהם -אני חושב שלא יהיה זה הוגן אם אני אכנס לנושא הזה.
אני מקוה שהכנת אותי. אולי אצלי העניינים מצטיירים יותר
בתמונה מאשר אצלך. כי בדרך כלל מעבר לגיל 20 זה יהיו סגני אלופים ואלופי
משנה וחתי-אלופים ואלופים. עד גיל 40 זה יהיה, במקרים יוצאים מן הכלל, אלופי
משנה. אבל אם הוא אלוף משנה בגיל זה הוא לא יהיה פרובלימטי, כי זה סימן
שהוא בחור צעיר ומוכשר. אז אם הוא פרובלימטי - זה יכול להיות בדרגה יותר נמוכה,
אז הוא יהיה רב סרן או סרן. אלה לא הכרחי, תמיד אפשרי, אם הם לא "יוזמים"
באופן מיוחד, אפשר תמיד למצוא להם איזה שיבוץ אחר, ביוחד בצרכים של הצבא עכשיו.

לנדוי: יש לי עכשיו שאלה יותר כללית. דיברת פה על חופעות שליליות

בתשובה לשאלתו של הפרופסור ידין. אתה מכיר את הצבא הרבה

מאד שנים, עוד מימי ה"הגנה". חלה איזו ירידה כמובן מסויים מכחינת החופעות
האלה. האם נחת את דעתך מה הסיבות לכך?

אבנון: לא אמרתי שחלה ירידה, אני חושב שחלה ירידה.

לנדוי: כן, אני מחייס לעדותך, לדעתך.

אבנון: יש הרכה אנשים שחושבים אחרת.

לנדוי: אני, ככל הכבוד, מקבל מה שאתה אומר. יש לנו כמובן גם חוסר

אחר. למה אתה מייחס את הירידה הזאת? או - באופן יותר

ספציפי - האם העקומה ירדה במיוחד אחרי מלחמת ששת הימים, עם התלם של הצבא
המנוח, שהוא "הכל יכול"?

אבנון: האינטרפרטציה שלי לענין הזה היא כזאת. כאשר היה מעבר

העד: הא"ל אהרן אכנון

מהמדינה שבדרך אל המדינה הקבוצה שעמדה בראש הצבא היתה קבוצה של אנשים אידיאליסטים ששימשו דוגמה אישית בלתי מתפשרת. היו כמובן גם דוגמאות פחות יפות ויותר יפות. אבל זה היה מפורז כשחש כמו זבל טוב - נגיד את זה כך - לא בערימה אחת שמטריחה, אלא מפורז. וזאת היתה דוגמה אישית שקבעה את הדמות. במשך הזמן גדל דור של חיילים טובים מאד, אין לי שום ספק בזה, אבל שלא עברו את הדרך של אותה קבוצה, אלא גדלו בחוץ הצבא. ואז אם נהיו כמו ככל צבא אחר. כלומר, הם מכירים רק את הצבא, הם מכירים רק את המסגרת המיליטריסטית השהורה עם כל הדברים המתלווים לכך, הם שומעים את הקצינים וחיים בין הקצינים ומושפעים אחד מן השני, ולומדים באוניברסיטה עם הקצינים, כשהם מגיעים לאוניברסיטה הם בגיל סבוגר ואינם מתערבים עם הסטודנטים האחרים, שאולי גם הסטודנטים האחרים גמרו לפני זמן לא רב את הצבא. ואם לא הקדישו לנושא הזה חשופת לב מיוחדת בשטח החינוכי - וחינוך זה לא צריך להיות אפקטואלי חינוך של קצין חינוך, זה לא התפקיד של קצין חינוך, זה התפקיד של המפקד, זה ענין של מנהיגות, וזלזלו בנושא הזה, אז באיזה שהוא מקום הערכים האלה הם לא דברים שמגאים בהם.

לנדוי: אני מבין שלדעתך גם פה החיקון צריך לבוא מלמעלה, מן הדרגים העליונים.

אכנון: ללא ספק.

לנדוי: שמענו שקראנו עד... על מה שמישהו מכנה בשם "פולחן הלשכה". איננו יודע אם הביטוי הזה ידוע לך.

אכנון: גם זה ידוע לי.

לנדוי: האם זה קיים?

אכנון: זה קיים, כודאי שזה קיים. בצבא?

לנדוי: אנחנו מדברים על הצבא.

הער: הא"ל אהרן אבנרן

אבנרן: אי אפשר להסחיר את זה, אם עושים סיור בשטח - רואים את זה, זה לא דבר שנעלם.

לנדוי: התיקון, כודאי גם פה, יכול לבוא באותה דרך?

אבנרן: כן.

לנדוי: ועוד שאלה אחת. יש הרבה תלונות מן הדרגים הנמוכים של הקצונה וגם מן החיילים, הסוראים, על אבדן המגע עם המפקד הבכיר יותר. חיילים מתאוננים על כך שהם בכלל לא רואים את המח"ט שלהם, או רואים אותו רק לעתים רחוקות. האם זה תמיד היה כך? מדוע התכונה הטובה הזאת של המגע בין המפקד לחייל, מדוע היא נחלשה? ומה ניתן לעשות בענין זה?

אבנרן: זה לא תמיד היה כך, זה ברור. אבל אני לא חושב שבשטח זה חלם הרעה, לא זה השטח שחלה בו הרעה באופן מיוחד. היו סנובים גם לפני עשרים שנה שכקושי אמרו שלום לחייל וישנם גם היום. פה התקופה לא גרמה לשינוי. וזה טוב פעם שייך לתחום הדוגמה האישית. בתקופות שונות, אני יכול להגיד, זה התפתח בחיל אחד יותר ובחיל אחר פחות. ואני לא רוצה להכנס לפרטים כאן. אני יכול לסקור את התופעה הזאת כאיש צבא, כמו כל אחד אחר, אבל לא כראש מינהל הסגל.

בסך הכל יש סיבות אובייקטיביות. צריך לקחת בחשבון שמאז מלחמת ההתשה חזרו של מפקד עוצבה היו קשים מאד. יכולת למצוא ב"גולני" שגדוד אחד היה בתעלה, גדוד אחד ברמה, גדוד אחד היה באיסוניה והסיירת שלו בכלל עסקה בטיהור הרצועה או משהו כזה, והמפקד היה נע ונד. השאלה היא מה בן אדם אחד יכול לעשות כאשר הוא צריך להקיף את כל הדברים האלה.

אצלנו בצבא יש עוד דבר אחד, שהוא גם כן מקשה על כך, ויש

בדבר הזה משהו טוב וגם לא טוב, יותר טוב מאשר לא טוב - כל פעם שמגיע מפקד

העו: תא"ל אהרן אבנון

חדש מתכננים את הכל מא"ב, תוקפים את דמשק מחדש, תוקפים את קהיר מחדש, תוקפים את רכת-עמון מחדש, עושים קבוצות פקודות, עושים קבוצות סיור, עושים תכנון ויושבים ימים ולילות, וזה טוב מאד. אז יש ערימות של תיקים ותכנונים בכל מיני מקומות, אבל עושים כל זה מחדש, וזה מעסיק את המפקדים. זה מעסיק את המח"ט, המח"ס - את המג"דים, המג"דים - את המ"פים, ובכל פעם שיש איזו בעיה בגבול או ריכוז של כוחות זה מחייב פעילות נוספת, וכיחוד כאותן היחידות שאליהן אתה מתייחס, שהן היחידות הסדירות, אלה היחידות ש"קורעים" אותן בשפת התיילים, מריצים אותן ממקום למקום. אם לכל זה נוספת תכונה של איש כזה או אחר - זה קצת מחריף את העניין.

אבל אינני חושב שדוקא בעניין זה יש שינוי לרעה.

לסקוב:

יש לי כמה שאלות אליך כראש מינהל הסגל מבחינת המוסד, עבודת המוסד והמכשירים שיש לו. אתה, לפי הוראת הפיקוד העליון 20102, כפוף לראש אכא. השאלה היא האם יש לך סגן ישיר עם ראש המטה הכללי? מה מהות ההשפעה שיש לך על ראש המטה הכללי כאשר עוסדים דיונים בקשר לקידום, לשיבוץ לתפקידים, לקורסים וכד'? על סמך מה זה פועל - היכרות אישית, חוות דעת, שילוב של היכרות אישית וחוות דעת?

אבנון:

אני יכול להגיד שעם שני הרמטכלים שאני עכדתי כראש מינהל הסגל, גם עם רב אלוף כרלכ וגם עם רב אלוף אלעזר - אני אישית נהניתי מיחס מעל ומעבר לפורמלי. כלומר, בכל מקרה ובכל הזדמנות שדעתי צריכה היחה להשמע - היא נשמעה, עד לשלב מסויים. הייתי משתתף בכל הפורומים שדנו בעניני שיבוצים ומינויים, וחווה דעתי נשמעה בנפרד מבלי כל קשר למה שאמר או לא אמר ראש אכא. פעמים רבות ההכרעה נעשתה בניגוד לדעתו של ראש אכא ובהתאם לדעתי, זה לא כל כך נעים, אבל זה קרה. כהזדמנויות שונות גם נשאלתי בצורה זו או בצורה אחרת, בדרך אישית או בדרך יותר אינטימית או בטלפון או בארוחת צהריים, חוות דעתי על זה או אחר. היות ורב אלוף אלעזר היה גם מפקד שלי כאשר הייתי

הער: תא"ל אהרן אבנור

מח"ס בצפון אז הייתי אתו יותר מפשי בהתבטאויות, מה שקוראים התבטאות חופשית לגמרי זו מילה גסה, אבל זה (?) יותר מאשר סכלול של דברים שכתובים במילון, מבחינה זו לא יכולות להיות לי טענות.

לסקוב: עכשיו יש לי שאלה בקשר לנושא של חוות דעת. היו מקרים שהמערך שחיווה דעתו, התברר שדעתו לא לגמרי זהה בדיוק למה שהוא חושב. האם קרה משהו למישהו כזה ששלל, נגיד, חצי חוות דעת?

אבנור: לצערי לא. כלומר, לא נעשתה סלקטיביות בקשר למידת האובייקטיביות של ההערכות ועם ההרגשה שכל מעריך, עצם ההערכה שלו היא הקובעת את ההערכה לגביה, נגיד באופן גס. כלומר, אם אדם מעריך יותר מדי פעמים באופן לא טוב אז הוא לא רק מעריך לא טוב, הוא עצמו לא טוב. אבל זה לא דבר שכא לידי שיקול כפי שצריך היה להיות.

לסקוב: כשממנים קצין לקורס שמאחוריו קידום.....

אבנור: סליחה, הייתי רוצה אולי להוסיף. היו מקרים, היו דוגמאות שההערכה בכתב והערכה בעל פה היו שונות. ואנחנו מכירים את הסיפור הזה. ואף אחד לא נחבט לשלם את המחיר על דבר כזה. כלומר, הוא יכול היה להגיד בדיון בעל פה "אני לא רוצה את האיש הזה", אבל כשהוא מעביר את הגליון האישי אתה מוצא שם "טוב, טוב מאד, טוב מאד", וכשאתה שואל "מה פתאום קרה" אומרים לך "טוב, חשמע, לא נעים".

לסקוב: כשמשבצים קצין או ממנים קצין, בעיקר לתפקיד כזה שרואים לו עתיד, מביאים בחשבון שהוא נושא את אותם הדברים שהם ענינו של הצבא וטובתו של הצבא, בנקודות הכובד החשובות של הצבא? האם נוסף לחוות הדעה החקופתית התנקזו אצלך סיכומים של ביתם אליו או ביתם ליחידתו על דו"חים של פסקי דין, של שיפוט משמעתי אצלו, בסחון שדה, בסחון קשר, הסקרים של הפסכולוגים והסוציולוגים, עם תופעות שקצין בריאות הנפש פתאם מרגיש בהן,

הער: הא"ל אהרן אבנון

תוצאות של דו"חי-ביקורת של כוננות, של אפסנאות, של שלישות, של אחזקה, תוצאות של ראיון אישי, שלך - כשראינת אותו, או של האלוף כשראיין אותו - האם מעביר לך "ראיינתי את האיש והתרשמתי מהאיש כך וכך". האם היחה לך התמונה המכסימלית שיכולה להיות על האיש, על היחידה שלך, מבחינת גם בדיקת הישגיו האמיתיים וכד'?

אבנון:

מכסימלית - לא, ואופטימלית - לא. אבל היחה לי תמונה. על חלק מהדברים כבר נשאלתי, ודברים שהגיעו ל"רקורד" - באו אלי, דברים שלא הגיעו ל"רקורד" - לא. למשל, אם היחה בדיקה רפואית מסוג מסויים או פיטילוגיה או נפשית - זה בא ל די ביטוי. אם בעקבות משהו שקרה נערך לקצין ראיון עם האלוף, והאלוף מוציא סיכום בכתב - זה הגיע אלי; אם בעקבות איזו ביקורת לא טובה הוקמה ועדת חקירה, והועדה מונחה ע"י דרג מפקוד ומעלה - זה הגיע אלי. מה שמחוץ לזה, וזה הרכה דברים - לא.

לסקוב:

האם היה מישהו, נניה, בשלישות ראשית או באג"ס/מכצועת או באגא שהיה נותן לך שקף של מצב המסטר המינהלתי אבל היחידה הזאת, המסטר המכצועי, הסכני, כדי שאפשר, גם כן טובייקטיבית, אבל להעריך? המישור של הציונים נשען הרכה על המשקל הסובייקטיבי של מי שמחווה את הדעה.

אבנון:

נכון, המשקל הסובייקטיבי של מי שמחווה את הדעה, ומכסימום של מחווי-דעה כדרג האדמינסטריטיבי, כלומר, הפיקודי. כלומר, לא שכאשר קיבלתי קצין מפקוד/ צפון וקיבלתי הערכה מסוטה כשהיה אלוף פיקוד צפון הלכתי אל גנדי ושאלתי אותו "מה אתה חושב עליו?" והלכתי אל הרמטכל ואמרתי "אמנם מוטה חושב שהוא גאון, אבל גנדי חושב שהוא לא טוב". זה לא עשיתי. אבל שאלתי, נוסף לאלוף הפיקוד, גם את המח"ס וגם את קצין החיל הראשי.

לסקוב:

יכול להיות מצב שקצין שאתה חשבת, אחרי נסיון של מצב כזה וכזה, שאתה חשבת שהוא בפיקוד צפון יוכל לעלות ובפיקוד דרום לא יחנן לו לעלות, האם יכול להיות שדבר כזה יבוא לרמטכל?

תעד: תא"ל אהרן אבנון

אבנון: כהחלט.לסקוב: ושאלה שלישיית, והיא, נדמה לי, פורכבת משני חלקים. היא

קשה. לקראתה אני חיפשתי את המאגר, הניקוד, של כל חוות

הדעת. למעשה ע"י השיבוץ של האנשים אנתנו כונים את הצנא לעתיד. האחת זה להבדיל

בין הערכה של מה שהוא עשה ובין אם יש לו בחוכו את זה מה שצריך בכדי שהוא

יוכל להתמודד עם התפקיד כפי שהוא יהיה. ושניהם לא זהים. האם על זה מביע לו

אוח הצטיינות. אם התן לו במקום זה דרגה - זה"ל הפסיד קצין טוב, כמו אחדים

שאתה וראי יודע.

ידין: ההבדל בין סמל על החזה לסמל על הכתף.לסקוב: הנקודה השניה קשורה לזה, וזו סכנה של שתדלנות, כניעה

לקונצנזוס וכו', שלא ייוצר פתאם מצב כזה שנפיקוד מסויים

ובאגף מסויים כולם עשויים פתאם לפי שטנץ אחד.

איזה כלים יש לשם כך? או - איך נכחנו דכרים כאלה אצלך

כשהתכוונת לדיון, כאשר היו דיונים עם קציני חיל ראשיים, ראש אכא, ראש המטה

הכללי?

אבנון: אני אולי לפני זה אפיר הערה כללית, שאחד החסרונות של

זה"ל הוא שבאמת החרגלנו לזה שהדרגה היא המביעה את ההערכה.

כלומר, כשאי אפשר לקחת סמל ולומר לו "חשמע, אתה גבור ישראל" וזה במסכת

ההיסטורית של עם ישראל מעמיד אותך במקום אפילו כמו הרמטכל, אבל אתה לא תהיה

רמטכל, אתה תהיה אולי קצין כדרג זוטר, אבל תשאר גבור לאומי" אז נוצרת הבעיה.

אני לקחתי דוגמה קיצונית.

ידין: אנחנו נחקלנו בדוגמה דומה.אבנון: דמדד שני כל אחד חושב, ולא מפני שכך הוא חושב, אלא

הער: תא"ל אהרן אבנון

ספני שכך הורגלה הסביבה וכך הורגלה הסביבה שלו, שאם לא מתקדם בדרגה הוא "ירזס". כלומר, זה לא חשוב שהוא נלחם או הצטיין או אפיץ, הוא באיזה מקום "כשלוף" אם נביד את זה בצורה קיצונית. ברבע שהוא הפסיק להתקדם וחבריו עברו אותו, אז הוא מתחיל לקבל תסכול. וזה נכון לגבי כל אחד. אבל אין ברירה, כי כך כל העסק עובד, כך זה במדינה, כך פגיבה החברה, כך האשה שלו מרגישה, כך מדברים אל הילדים שלו בכיה"ס. והוא צריך להתמודד עם זה, והוא לא יכול, כיחוד אם מדובר באדם שהוא קצת יותר חלש, הוא חזק מאד באומץ לב וכד', אבל בדיבורים, בהסברה, זו לא הנקודה החזקה שלו. אני לקחתי נקודה קיצונית. ואני אומר - זה חסרון. צריך היה למצוא כצבא איזה שהם פיצויים, ולא רק במקרה זה, הקיצוני, שדיברתי עליו, שניתנים לאנשים חמורת הישארותם בצבא ומכליטים אותם לטובה מחבריהם מכלי לקדם אותם בדרגה. ואז לא היינו צריכים לעשות בנין תקנים מנופח וכל מיני דברים אחרים שאנחנו עושים לצורך זה, ויכולנו להסתדר. אני חושב שכצבאות אחרים פתרו את זה קצת יותר טוב.

היו"ר אגרנט: איך הם פתרו את זה?

לסקוב: "סיביל סרביס", "סיי" ו"בל". (?)

היו"ר אגרנט: כלומר, מבחינה כספית.

ידין: כן, אבל היה לזה גם אפקט אחר.

היו"ר אגרנט: האם זה סיפק אותם?

אבנון: אמרתי, אני חושב שהם פתרו את זה קצת יותר טוב בצבאות אחרים,

בצבא הכריטי, בצבא האמריקאי, בצבא הרוסי בודאי, שם זה בא

מאד לידי ביטוי. הופיעה שכבה שלמה של אנשים כאלה, הוציאו אותם החוצה, נחננו

להם את המדליות והשאיירו אותם בליגה של האנשים הגבורים של העם.

אבל מצד שני אם אתה שואל אותי איך אני פיקחתי על דבר כזה,

הער: תא"ל אהרן אבנון

והאם בכלל היה איזה ערך לפיקוח שלי על דבר כזה. דברים נאמרו במידה שזה בא לידי ביטוי, וזה היה ידוע, אי אפשר סתם כך להגיד, צריך לנסק דברים.

לסקוב: היחה היענות מאלופי הפיקודים מהרמטכל לנסות למצוא פתרון

או שזה נשאר כך.

אבנון: בדרך כלל נעשו מאמצים לפתור את הבעיה בדרך ארמיניסטרטיבית.

לדוגמה, היה קצין שהוא ותיק וכו' ומביע לו, והוא היה פעם

מ"כ של הרמטכל ואולי מ"מ של אלוף הפיקוד, אז מצאו איזה דרך באיזה הזדמנות

לחל לו איזה תפקיד. אם ניקח איזה דוגמה קיצונית שאולי אתה (ידין) מכיר אותה.

יש יהודי בשם [] . הוא היה המ"כ של [] בהיותו

בגדנ"ע. הוא היוס סגן אלוף בצבא, אבל כל דרגה אצלו היחה כרוכה ב"סידורים",

סידורים על גבי סידורים.

היו"ר אגרנט: אז נתנו דרגה לאנשים כאלה?

אבנון: כן. אני מסביר שמצאו פתרונות לאנשים האלה ולא מצאו פתרונות,

לא חתכו את זה,

כפי שאני מכין כאן מכין השיטים, שאנשים שהושבים שיש למצוא,

והיה רצוי לעשות.

לסקוב: יש לי שאלה על הרקע של התורה שבעל פה, שהיא בתמצית, במילה

אחת, אולי לא מדוייקת - מתירנות. באיזה שהוא שלח נעשה את

נשתן אישור למעבר. מה היה הרקע לאישור?

אבנון: ליגליזציה.

לסקוב: מה היה הרקע, היה או סיפוק גדול או מסבר גדול או משהו שגרם

לזה, או שזה גם איזה שהוא קונצנזוס ש"נעשה את המינימום"

ואח"כ המינימום גם כן הלך והצטמק.

העד: ח"ל אהרן אבנון

אבנון: קשה לראות את הגבול כענין הזה, איפה הוא באמת עבר. זה לא כמו גבול טריטוריאלי בינלאומי שאחה אומר "זו מדינת ישראל וזו לבנון".

לסקוב: זה היה לפני שש הימים או אחרי זה.

אבנון: לפי דעתי, ואני כבר אמרתי, התהליך הוא תהליך שהתחיל לפני שש הימים, אין לי שום ספק. אני לא הייתי אז ראש מינהל הסבל, אבל לפי דעתי ההתפרשות, נגיד את זה באופן גלוי, התחילה ב... - סתי צ'רה נחמנה לרמטכ"ל - ב-1960 - שם זה התחיל.

לסקוב: איך אתה רואה את התופעה של ^{טרטור} ~~התפרשות~~ מצד אחד וזלזול או התעלמות או אי נקיטה בפעולה כשרואים התעלמות סטה שנקרא המינהל החקין, הטיפול בפרט, בצידוד ~~התפרשות~~ ודברים כאלה על הרקע הזה?

אבנון: באיזה שהוא מקום מישהו, בודאי הפיקוד הזוטר, ~~התפרשות~~ בא ומכין שזה לא יכול ללכת, אחרת למה היה לו עכשיו דוקא לבוא ולטרטר. מי מתנך אותו בדרך אחרת. מי אומר שישנה דרך יוחר טובה מטרטור או שבטך הכל אם תקפיד על המינהל החקין אתה בסך הכל בצידוד תחסוך סך הכל 18 מליון לירות לשנה של חסר, אבדן, בלאי וכך'?

אבנון: ענין הטרטור זו פרשה אחת וענין החסכון ודברים אחרים זו פרשה קצת שונה, אם כי הם קשורים כמוצא שלהם, בכיח האב שלהם, בענין המסמעת, במנהיגות.

בענין הטרטור אני הגעתי למסקנה מנסיוני בצבא, שמי שטרטור אותו - מטרטר אחרים, ולא עוזר שוב דבר - אם אי פעם איזה שהוא מ"כ טרטר אותו ועשה לו ענשים וכד' הוא מטרטר אחרים, זו שרשרת שהיא לא נפסקת. מי שטרטור אותו באיזה שהוא מקום - הוא מחזיר את זה לפיקודיו. ולכן אתה יכול להצביע על

יחידות מסויימות בצבא שזה אצלם כמסורת, זה היה בשריון, זה היה בזמן מסויים כחי"ר של פעם, וזה כלט בצנצנחנים, במקום שטרטרו - שם טרטרו אתרים, בשרשרת. בענין החינוך לחסכון אני חושב שפה זה מתחיל מלמעלה, זה מוכרח להתחיל מלמעלה, וגם כאן קובעת הדוגמה האישית. כמו שרכ אלוף ידין אמר "איך יכול אלוף לבוא למח"ט ולהגיד לו "אל התעסק עם המזכירה שלך" כאשר אותו אלוף הלך אחסול למסיבה עם המזכירה שלו", אז באיזה שהוא מקום זה מתחיל, אבל אף אחד לא יגיד את זה, כי בצבא ישאמצעים דרסטיים מאד לסדר חשבונות בענין זה. צבא זה דבר אכזרי מאד בשטח זה. ודוקא בדברים משלייליים יש לפעמים יותר שיחוף פעולה בין המפקדים יותר מאשר בדברים החיוביים, לצע רי. איך אמר פעם מישהו "אתם כו בים חוות דעת, ממלאים טפסים ותיקים, ואתם שוכחים דבר אחד, שהוא הדומיננטי - הסלפון".

לסקוב: אני רוצה לבעח בנקודה, שנדמה לי שעשית פעם איזו עבודה ביחס אליה: על רקע החוצאות והעדויות ומכתבים ופניות שהופנו לוועדה יש לזה איזה משקל של בחינה מבחינת תועלת (?). אנחנו משתמשים בציוד שמחירו הולך ועולה, אנחנו משקיעים במפעילי הציוד סכומים שהולכים ועולים, אנחנו משקיעים במחזיקי הציוד סכומים שהולכים ועולים. אבל כשאנחנו ממנים אנשים שתפקידם לספל, לתת שרות לאנשים האלה, שלישים, אפסנאים, ספל אפסנאי, פקיד אפסנאי ראשי של שלישות, קצין קישור, מפקדי ימ"ח וסגל ימ"ח, רס"רים ודברים כאלה, שם אנחנו לוקחים את האנשים שהם נפל קצינים או לא נכשלו וממנים אותם לתפקידים האלה. ובאיזה שהוא מקום, לאחר זמן, אנחנו מקבלים את זה בדרך של סיב אחזקה וסיב טיפול וסיב של דיווח וסיב של שרות וכד'. אתה עשית פעם איזו עבודה בנושא הזה, אולי אתה יכול להרחיב בכך?

16.7.74-אחה"צ

הער: חא"ל אצאאלצ א. אבנון

6336

א. אבנון:

אני הייתי אומר ככה, קרו לנו מכתינת צה"ל, ופה אני מביע את דעתי האישיה בלבד, שני אסונות בעשרה השנים האחרונות: אחד - הנצחון של מלחמת ששת הימים; והשני - מה שקרה כ"יום-הכידפורים", והם קשורים האחד בשני לפע דעתי. אנתנו נכנסנו לששת הימים מוכנים, כמו שהיינו צריכים להכנס מוכנים למלחמת יום-הכידפורים. נכנסנו למלחמת יום כיפור מוכנים כמו שיכולנו להיות מוכנים לששת הימים.

ואני לא אומר את זה לשם האמירה בלבד. היה מקובל בצה"ל עד מלחמת ששת הימים, אחרי כל מלחמה, זה היה אחרי מלחמת השחרור, זה היה אחרי מלחמת קדש, שעשו סיכומים ודאגו שהלקחים ירדו עד לדרג האחרון, ולזה יש טכניקה פשוטה מאד. ישנה מערכת הדרכה, ישנה מערכת חינוך, ישנה מערכת כוח-אדם, לוקחים את כולם מסוראי ראשון וסעלה, מעבירים אותם קורסים, מעבירים אותם השתלמויות, מעבירים אותם תחלגים, ועושים ומסתחילים, וכל הענין מקבל צביון חדש ומתזירים את הסדר על כנו. אנחנו לא המצאנו את זה, עד כמה ששמעתי, אני לא הייתי בצבא הבריטי, עשו את זה שם אחרי המלחמה, עשו את זה במקומות אחרים, זוהי הדרך למה אצא שפעם צדוק ז"ל, היה קורה "הרב"ש" (חידוש רוח גיסות משובשים) זה לא נעשה אחרי ששת הימים. לצערי זה גם לא נעשה עכשיו, אני לא רואה את זה. ואני אומר כמאמר מוסגר, ישבתי עם המזכיר שלכם בהפסקה עכשיו, אני הייתי ראש מנהל הסגל, ושוחחנו מה קרה בצבא אצאאלצ מאז? והוא אמר לי וזאת כמאמר מוסגר, הוא אמר - ההרגשה בצבא היזם, שרוצים לשכות את מה שהיה. לא מוציאים את המסקנות והמשתמע ממה שהיה. אני מקבל את הסיזה הזאת. אני לא חושב שעניתי לשאלה שלך, אבל פשוט, אין ידי

כרגע הנחונים.

י. ירין:

הזכרה קודם הבדל בין הטלפון או הדו"ח בע"פ ובין התורה שכתובה. האם הערכה על קצין מסויים היזם - זה כהמשך לשאלה של ר"א לסקוב - האם הקצין מתקש להגיש חוות דעה, כאשר הוא התבקש להגיש חוות-דעה, כאשר האיש צריך לעלות בדרגה, או האם קיים - בזמני זה היה -

16.7.74 - אחה"צ

העד. תא"ל א. אבנון

י. ידין:

שכאופן קבוע פעם בשנה כל מפקד, על סופם לפי סעיפים מסויימים, חייב לצמצם לחח חוות-דעה על הפיקוד שלו, על השבים שלו, מה המצב?

א. אבנון: כסו שתארת, אבל השני. אני מכיר מפקדים מצטיינים,

דגולים. במלחמה הזו עשו דברים גדולים, שבמשך שנים

החזיקו את חוות-הדעה שנתנו להם על ידי פקודיהם בארון. וכל מה שהיה צריך לעשות,

את החתימה הפורמלית שלו, כי הוא בסילא לא מכיר את כל הקצינים האלה, ורק כאשר

התחלף אלוף הפיקוד, בכת-אחת הביאו איזה סגור ומשאית את כל הדברים האלה.

י. ידין: מה הנימוק לכך?

א. אבנון: רשלנות. אני שוב חוזר למשמעה.

היו"ר אגרנט: זה תורת דעת פיקודית?

א. אבנון: כן. בענין זה נשאלתי.

היו"ר אגרנט: ולא לרגל העלאות כדרגה?

י. ידין: פעם, פעמיים בשנה.

היו"ר אגרנט: ז"א, התיק האישי של האדם.

א. אבנון:

הוא חייב למלא את תורת הדעת האישית הזאת ואנחנו מעלים

אותה על כרטיס אישי על המחשב. ז"א, זה בכלל חסר לנו

בתוך כל המיכון שלנו. הייתי אומר שמעלים על המחשב שני דברים: את חוות הדעת ואת

והסעיר.

י. ידין: כלומר, זה קיים אבל לא מבוצע?

א. אבנון: לא מבוצע. לא מבוצע ומבוצע לא במדוייק. את הלא מדוייק

הסברתי כבר, מפני שחוות הדעת בע"פ לפעמים שונה מזו

שמגיעה על הכתוב. גם על הכתוב, לא כולם מקפידים עליה. יש כאלה שמקפידים מאד.

4 16.7.7 - אתה"צ

העד: תא"ל א. אבנון

אני אנקוב בשמות, למשל גנדי כאלוף פיקוד, הוא קצין מסודר מאד, והוא לא אגאגא החזיק חוות-דעת שבוע או חודש מיותר. אריק, לא ראיחי מסגנו עד שהוא לא התחלף עם גורודיש, לא הגיעו ממש חוות דעה כערימות. ואין לי שום ספק שבפיקוד בקרב אריק יעשה זאת פחות טוב מגנדי. אני גם חושבא שהערכה לגבי הקצינים כמפקד היא טובה מאד, ובאיזה שהוא מקום זה חבל.

נבנצל:

לשלמות החסונה, אתה נתת סקירה מענינת מאד, על

הגורמים להתפתחויות, האם לא צריך גם להזכיר את ההשפעה של

מה שקורה מחוץ לצה"ל בחברה הישראלית, במסק הישראלי?

א. אבנון:

בהחלט. מי שחשב שצב"ל זו חממה פנוקת מהמצב במדינה, חי

בטעות. הריכות של צה"ל היא כזה, שבמשך שנים רבות

החומר האנושי המסופע שנשאר בחוץ הצבא הוא היה מעל ופעבר לחומר האנושי המסופע

ברוב רמות בחיים, כי הצבא היחה לו הפרובילגיה לבחור את הקצינים הטובים לשרות החובה,

מה שעושה צבא אחר רק במלחמה, בניגוד נגיד למשרד איקס, או משרד ווי, שהוא צריך היה

להתמודד עם השוק החופשי. וגם בני-מסקים קבלו. זה הדבר החיובי הדומיננטי שנשאר.

פרט לכך מוכרחה להיות השפעה. אם לא דרכו, דרך אשתו, דרך הילדים שלו, דרך השכנה,

או מה שלא יהיה. זה נוסע במכונית, זה הולך לקולנוע וזה נוסע לתו"ל, וזה וזה, ואתה

יושב כחלה ובא פעם בשבוע הביחה, וחוזר מזה גם אין לי משכורת מספיק.

י. ירין:

בעקבות זה הייתי רוצה לשאול אותך שוב, כמו ששאלתי אותך

על ה"סלקצ'ין בורט", כראיון, אני לא יודע אם יש לך

דעה, אין לך דעה. המושג הזה קיים בצבאות אחרים - דוקא בגלל כל אותם הבעיות שאתה

העלת - האם אלף זה היה פותר את הבעיה או לא? ש-א' ע"י המרכזים הקרביים הגדולים,

בנגב הדרומי יותר, בנגב, בגליל העליון וכיוצא בזה, היו מנסים להקים חממה באופן מלאכותי

מפני שכרור שכרבע שהם מעורבים זה קשה מאד, אבל שהיו בונים לא מה שפעם בנו וזה היה

החפיד של צהלה, אלא, ע"י המרכזים האלה, לבנות שיכונים עם כריכות שחיה, עם בני-ילדים

16.7.74 - אחה"צ

הער: תא"ל א. אבנון

י. ידין:

בתי-ספר עם קולנוע, בשביל כל קציני הקבע שפרחים בצפון, לרובם, עם משפחותיהם חיים בשכונה הזאת, והם בעצם נמצאים בחממה היחסית של השכן, ולא של השכן מסו"ב. האם בעיה כזאת נבדקה, יש לה טעם?

א. אבנון: הכעיה הזאת נבדקה, והיא גם מנוצעת, באופן חלקי. אצל

בחיל אויר בודאי. (ידין: לקחתי את ח"א בתור דוגמא)

סיים חייב להיות קרוב לבסיס, אין בזה חכמות. יש בזה מינוסים, כי האשה כדיוק יודעת מתי הוא חוזר ומתי אינו חוזר. עם כל המשמעות של זה, גם בצבא נעשו נסיונות. היה דיוור באשקלון לשריון; היה דיוור לאנשי פיקוד דרום, היה דיוור בצפת לאנשי פיקוד צפון. נעשו כל מיני נסיונות. בסך הכל זה פותר את הבעיה באופן חלקי ולזה ישנן שתי סיבות די חשובות, ועוד מספר סיבות אולי גם כן חשובות.

הסיבה האחת - שבמדינה הזאת בעקב מה שנוצר במדינה מבחינת

דרך הקיום של בן-אדם, מי שלא מתחיל בשלב די מוקדם לדאוג לעצמו לדירה, הוא יוצא קרח כשלב יוחר מאוחר. אדם שמקים משפחה, לא כמו במקום אחר, שוכר דירה וזה נגמר, אתה יכול עד סוף החיים לגור בדירה שכורה. כאן אתה מוכרח להיות בעל דירה במדינה הזו, אם אתה לא בעל דירה, אין לך איפה לגור.

י. ידין: נניח שתהיינה דירות, אני מדבר כרגע של הרעיון בכללו.

הזוג שואף לרכוש דירה באיזה מקום. זה דבר אחד.

א. אבנון:

דבר שני - התחלופה בתוך הצבא היא כל כך מהירה, שבדרך

כלל זה אומר הכל.

אני רוצה לשאול אותך שאלה כללית:

היו"ר אגרנט:

כל התופעות השליליות של אלה של המשמעת, האם זה לפי דעתך

השפיע על הלחימה של הצבא? אני לא מדבר על כך שהורגש מחסור בפרטים של אמצעי לחימה

16.7.74 -אחה"צ

הער: תא"ל א. אכנון

היו"ר אגרנט:

שהחבלו. אבל הרוח של לחימה, יש לך איזה הרגשה או הערכה בענין זה?

א. אכנון: אני חושב שכן, אבל אמרתי - לי יש דעה קדומה בענין זה.

אני חושב שזה דבר שאי-אפשר להחזיק בצנא בלעדיו. זה

ההבדל בין כנופיה לבין צנא מאורגן. אבל אני ...

היו"ר אגרנט: טוב זה מפני שצנא קיים גם בזמן שלום וגם בזמן מלחמה.

אני מדבר על שלב הלחימה.

א. אכנון: יש כלל שאני למדתי אותו באחד הספרים שקראתי, כאשר הייתי

מפקד מחלקה, קראתי את הספר של גנרל פיטון. גנרל פיטון

נחן דוגמא, לפה אני רוצה שהחייל יהיה מסודר? - הוא הסביר להם בשפה שלהם ואמר להם

להם: חייל מלוכלך זה רובה מלוכלך. רובה מלוכלך זה רובה שלא יורה. רובה שלא יורה זה

חייל הרוב. וזוהי דעתי.

היו"ר אגרנט: בענין הקרטרידגים של המינוריים? ונתק ממלא איזה תפקיד בין

קצין לקצין?

א. אכנון: נתק ממלא.. יש כצנא שחי שכבוש: יש שכבה של "הכוכבים"

נקרא להם. היא לא חמיד קבועה השכבה הזו. יכנל להיות

"כוכב" בזמן מסויים, כמץ שאופרים הצנחנים: יום אחד גיבור, מחר בבור. אבל יש שכבה

של "כוכבים" והם לא צריכים לדאוג לשום דבר. הוא מתקדם מהר בדרגה, הוא "כוכב" וזה בסדר.

יש אחר כך שכבה שניה - של הבינוניים. זוהי השכבה שבה ישנם הפרובלימות כשכבה הזאת

הייתי אומר, נושא הוותק יש לו משקל יותר משמעותי מאשר בכל מקום אחר. יש לו משקל

בצדק או שלא בצדק לפעמים, אבל יש לו משקל. נאמר את זה כך - אם ישנם שני קצינים

שווים באופן תיאורטי, שאחד מהם וותיק יותר והשני פחות וותיק, כל מפקד שאין לו נטיה

סובייקטיבית - אני סובייקטיבית לא רואה את זה כשלילה, משום שהוא חושב שהקצין הזה יש

16.7.74 - אה"צ

הער: א. אבנון

א. אבנון:

לו פוטנציל וכו' שלא מדוד ולא ראו אותו באיזה מקום, כך הוא החרס מסנו, יגיד, שהותיק צריך להקדם קודם.

הינ"ר אגרנט:

הדבר האחרון. הנוהלים האלה שאתה הזכרת אותם על הפרוצדורות

בקשר עם המינויים שאתה נפגש עם אלופים וראשי חילות וכן הלאה,

ראש אכ"א, שאתה שם את זה כפני הרמטכ"ל, הנוהלים האלה הם בכתובים או לא? או שזה

דבר של נוהג ששחרש?

א. אבנון:

עד כמה שזכור לי, הם כתובים.

הינ"ר אגרנט:

אולי אתה יכול לבדוק את זה. אם זה בכתובים הייתי רוצה לקבל

את זה - על הנוהלים והפרוצדורה בקשר למינויים, איך זה נעשה

עד המינוי.

א. אבנון:

זוהי תורה שבעל פה ויש לה יסוד יסוד בלתי מעורער. זה בטוח. ככה

זה נהוג.

הינ"ר אגרנט:

אולי אתה יכול לסכם לנו את זה בכחב ולהגיש לנו את זה?

כן.

א. אבנון:

תודה רבה, אנחנו בזה סיימנו את הישיבה היום.

הינ"ר אגרנט:

אני מודה לך על העדות.